

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:25

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:25

Onsdagen den 12 mars

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Utrikesminister Carl Bildt

Finansminister Anders Borg

Information och samråd inför Europeiska rådets möte den 13 och 14 mars 2008

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har slagit 13.00, och EU-nämndens sammanträde är öppnat. Jag hälsar statsministern, utrikesministern, finansministern, EU-nämndens ledamöter, riksdagens övriga ledamöter, ni som sitter på läktaren och ni som följer detta utifrån på webben, i SVT eller i riksdagens infocentrum, välkomna.

Det här är alltså ett öppet möte med riksdagens EU-nämnd där regeringen samråder inför mötena i EU:s ministerråd. I dag ska vi samråda inför det så kallade toppmötet som börjar på torsdag kväll. Regeringschefer och några statschefer med flera, som vi kommer till alldeles strax, ska prata bland annat om jobben, klimatet, det ekonomiska läget och flera viktiga utrikes- och säkerhetsfrågor.

På dagens möte i EU-nämnden samråder vi om hur regeringen avser att agera i de frågor som förväntas komma upp. Till grund för det ligger flera olika sorters underlag, som jag återkommer till i korthet alldeles strax. Mötet fungerar så här, för er som inte har varit med förut. Jag kommer att först ge ordet till statsministern för att berätta mer om vad vi har framför oss och vad regeringen tycker om det. Därefter ges partierna i nämnden möjlighet att kommentera, tycka till och ställa frågor. Det sker i storleksordning några i taget och så många vi hinner med till senast 14.30.

Jag lovade att förklara lite grann vad vi har för underlag. Det är bra att känna till för er som inte är här lika ofta som vi som sitter runt bordet. Det finns bland annat förslag till så kallade slutsatser inför mötet. De har kommit till EU-nämndens ledamöter och finns också tillgängliga offentligt. Tillägg till dessa kommer alltid in i det sista, både muntligen och skriftligen, på flera språk. Det kommer säkert att ske även i dag och framöver. Men versionen närmast innan den vi har på bordet nu hade vi samråd om i fredags inför toppmötet, då med utrikesministern och statsrådet Cecilia Malmström. Det här är vad vi främst förhåller oss till och vad toppmötet ska fatta beslut om.

Det finns också en särskild rapport om energi- och säkerhetspolitik som har beställts av tidigare toppmöten och som kommer att ligga till grund för diskussioner i den frågan. Det är inte ett underlag för ett skarpt beslut för oss, men det är bra att känna till och det kan komma att refereras till under diskussionerna.

Många av frågorna på agendan är välbekanta för er som följer detta och för riksdagens ledamöter. Riksdagen har behandlat många av frågorna på flera olika sätt förut. Miljö- och jordbruksutskottet behandlade till exempel det så kallade energi- och klimatpaketet senast i går. Det innebär att riksdagen där har tagit ställning till vad vi ska tycka principiellt. Där fanns det en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Riksdagen har också behandlat näringsutskottets betänkande om, enkelt uttryckt, hur Sverige klarar jobben inom ramen för den så kallade Lissabonstrategin. Det gjordes också tidigare i år. Om det var riksdagen enig.

Ministerråden för miljö, energi, ekonomi, arbetsmarknad, sociala frågor och ungdomsfrågor, och säkert några frågor till, har gjort inspel till toppmötet från sina respektive råd. Inför de respektive råden har vi också haft samråd i EU-nämnden. Det går att titta tillbaka för den som vill.

Berörda fackutskott behandlar fortfarande, och har tidigare behandlat, ytterligare en rad frågor, i alla fall i delar, av dem som står på agendan. Enkelt uttryckt är riksdagen väl informerad och redan mycket engagerad i det mesta som står på agendan. En komplett lista för den som skulle vilja se detta med dokumentnummer och så vidare finns hos kansliet.

För er som följer mötet utanför salen och har tillgång till Internet finns mycket att ladda ned från riksdagen.se.

Nu ska jag ge ordet till statsministern. Därefter har vi en frågerunda. Välkommen och varsågod.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande och ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet träffas i Bryssel den 13 och 14 mars. Vid EU:s vårtoppmöten står traditionellt Lissabonstrategin för hållbar tillväxt och sysselsättning i centrum för överläggningarna. Så är fallet även denna gång. I övrigt räknar jag med att vi kommer att ha ingående diskussioner om klimat- och energifrågor, läget på de finansiella marknaderna samt även Medelhavsunionen.

Tre år har gått sedan EU:s stats- och regeringschefer beslutade om en nystart för Lissabonstrategin och genomförandet av nationella reformprogram för tillväxt, jobb, företagande och utveckling. Europeiska rådet förväntas vid detta möte ge vägledning för den kommande treårsperioden. Till grund för diskussionerna och slutsatstexten ligger kommissionens så kallade Lissabonpaket, som presenterades i december. Det råder relativt bred enighet om de slutsatser Europeiska rådet förväntas anta.

Låt mig ändå lyfta fram några för Sverige viktiga frågor.

Sverige delar i stor utsträckning kommissionens analys och bedömning av behovet av att fortsätta och fördjupa genomförandet av Lissabonstrategin under den kommande treårsperioden. Det gäller både nationellt och på gemenskapsnivå. Den förbättrade ekonomiska tillväxten under de två senaste åren beror till stora delar på den allmänna konjunk-

turuppgången i Europa men kan också hänföras till strukturella reformer i vissa av medlemsländerna. För första gången på mycket länge har en uppgång i sysselsättningen gått hand i hand med en produktivitetstillväxt. Londonbaserade tankesmedjan Centre for European Reform har i sin senaste rapport antagit en mer positiv ansats till Lissabonstrategin än tidigare år. Man noterar att strategin indirekt, men noterbart, bidragit till EU:s ekonomiska återhämtning. Den har bidragit till att skapa ökad samsyn omkring vikten av att bejaka förändringar för att klara ökad konkurrens och sprida kunskap och goda exempel.

Inte minst de nordiska länderna tas upp som positiva exempel. Vi har hög levnadsstandard, låg arbetslöshet och snabb tillväxt. Inte minst har vi skäl att glädja oss åt att Danmark och Sverige toppar listan.

Det är också värt att notera att Europeiska kommissionen i sin rapport gör en mycket positiv bedömning av den svenska regeringens reformer. Sverige slipper kritik och lyfts i stället fram som det goda exemplet.

Nu måste vi fokusera på att verkligen genomföra Lissabonstrategin. Strategins svaghet har inte varit dess innehåll utan den alltför låga reformtakten i medlemsländerna. Det fortsatta reformarbetet tjänas därför bäst av den stabilitet och kontinuitet som oförändrade riktlinjer innebär. Sverige har under förhandlingarna med framgång drivit att riktlinjerna ska ligga fast.

Från svensk sida har vi länge drivit att det är viktigt att den externa dimensionen tydligt integreras i Lissabonstrategin. Det är uppenbart att frihandel och öppna marknader är drivkraften till en mer dynamisk ekonomi och ökad produktivitet och därmed också för tillväxt och sysselsättning. Det är utmärkt att detta också i olika sammanhang framhållits av kommissionens företrädare. Tyvärr delas inte den bilden av alla medlemsländer. Vissa vill snarare möta globaliseringens utmaningar genom att skydda sina egna marknader med protektionism, repressiva åtgärder och villkorad öppenhet. Det får därför ses som en framgång att slutsatserna nu innehåller skrivningar som understryker betydelsen av öppna marknader och fri handel för Europas globala konkurrenskraft. Det är något som jag också avser att försvara.

I slutsatsutkastet betonas den inre marknadens betydelse för att förbättra EU-medborgarnas levnadsvillkor och Europas konkurrenskraft i en globaliserad ekonomi. Det ställer vi oss naturligtvis bakom. Det är också viktigt att riva återstående handelshinder genom ett effektivt genomförande av EU:s lagstiftning. Från svensk sida har vi drivit och fått gehör för att kommissionen årligen ska se över utvecklingen på den inre marknaden. Vi har även understrukit vikten av att arbetet med regelförenkling fortsätter och att målet att minska företagens administrativa börda med 25 procent till 2012 kan uppnås.

Problemet med det låga arbetskraftsutbudet och det stora utanförskapet i Europa har den senaste tiden kommit något i skymundan i diskussionerna om Lissabonstrategins sociala dimension. Det är olyckligt. Den sociala dimensionen i Lissabonstrategin får inte missbrukas eller användas som en förevändning för en mer protektionistisk politik – detta oavsett om argumentet är att skydda befintliga jobb och strukturer eller att driva igenom gemensamma minimilöner eller –nivåer i trygghetssystemen.

Vi behöver en stark arbetslinje i politiken med tryggad drivkraft till arbete i kombination med trygghetssystem som underlättar omställning.

Även om vi hade velat se tydligare steg i denna riktning går slutsats-texten nu åt rätt håll. Man betonar bland annat ökade utbildningsinsatser och åtgärder för att främja kvinnors samt yngre och äldre människors inträde på arbetsmarknaden.

Utan att tappa fokus på fortsatt genomförande av Lissabonstrategin är det nu viktigt att börja fundera på vilka utmaningar vi står inför under nästa decennium. Europeiska rådet kommer därför att uppmana rådet och kommissionen att inleda en sådan process. Det faller sig naturligt att vi under vårt ordförandeskap hösten 2009 för diskussioner om en strategi som kan ta vid 2010 och blicka framåt.

På agendan står även det klimat- och energipaket som kommissionen presenterade i januari. Det är ambitiösa åtgärder som föreslås för att nå det mål Europeiska rådet enades om i mars förra året. Målet var, som bekant, att till år 2020 minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent. Målet blir 30 procent om det sker inom ramen för en internationell överenskommelse. Andelen förnybar energi ska uppgå till 20 procent, och även energieffektiviteten ska öka med 20 procent – allt alltså till år 2020.

Detta kommer att kräva betydande insatser av alla medlemsländer. För regeringen är det högt prioriterat att EU tar viktiga steg mot en gemensam och stark strategi för att klara klimatutmaningarna. Sverige har varit, och är, starkt drivande i denna process och ser i huvudsak positivt på kommissionens förslag. Vi lägger en god grund för att EU ska stå enat inför klimattoppmötet i Köpenhamn under vårt ordförandeskap hösten 2009. Detta kräver dock att en överenskommelse i rådet kan nås före utgången av år 2008, så att beslut kan fattas i samarbete med Europaparlamentet tidigt under 2009. Det är därför viktigt att kommissionens förslag överlag tagits emot positivt av medlemsländerna. Kommissionen har gjort sitt bästa för att hantera den mycket svåra och känsliga bördefördelningen på ett så rättvist sätt som möjligt. Paketet är komplicerat, och intensiva förhandlingar förestår innan vi når en uppgörelse. Förutom åtgärder för att nå målen om minskade utsläpp och ökad andel förnybar energi innehåller paketet förslag om att förbättra och utvidga EU:s system för handel med utsläppsätter samt ett regelverk för koldioxidavskiljning och –lagring.

På energi- och klimatområdet utesluter jag inte att vi får en diskussion om den fortsatta liberaliseringen av el- och gasmarknaden samt risken för så kallade koldioxidläckage. Frågan om liberaliseringen av el- och gasmarknaden är komplicerad. Sverige stöder, som bekant, kommissionens förslag om fullständig ägarskapsåtskillnad, men vi är beredda till rimliga kompromisser som kan föra frågan framåt.

Förslag på åtgärder för att motverka att EU:s stränga krav på utsläppsminskningar leder till minskad europeisk konkurrenskraft och till att investeringar flyttar till länder med lägre krav, det som kallas koldioxidläckage, kan säkert också komma upp. Man bör naturligtvis vara uppmärksam på sådana konsekvenser, men lösningen ligger inte i koldioxidtullar eller andra protektionistiska inslag.

Europeiska rådet kommer också att välkomna en rapport om klimat och säkerhet, som på dess begäran har tagits fram gemensamt av rådets höge representant och kommissionen. Rapporten fokuserar på konse-

kvenser av klimatförändringar och pekar på behoven av att satsa mer på forskning, analyser, *early warning* och insatser för att integrera anpassning till klimatförändringar i EU:s alla politikområden.

2007/08:25

12 mars

Enligt vår uppfattning är det viktigt att kopplingen till framför allt utvecklingspolitiken uppmärksammas i de kommande diskussionerna om klimatförändringar och säkerhet. Europeiska rådet kommer att behandla läget på de finansiella marknaderna. Sverige kan ställa sig bakom de förslag till åtgärder som lyfts fram i slutsatstexten och som inriktas framför allt på ökad transparens, övervakning och krishantering i den finansiella sektorn. Dessa frågor är i högsta grad globala, och EU måste nära samarbeta med olika internationella forum. I detta sammanhang förväntas också ett meningsutbyte om förutsättningarna för en gemensam europeisk hållning till så kallade *sovereign wealth funds*, alltså statsägda finansieringsfonder. Dessa har funnits i över 50 år, men deras tillväxt tillsammans med bristande genomlysning har föranlett en diskussion om det finns behov av en reglering.

EU är delat i frågan. Vissa länder ser framför allt risken att fonderna agerar på icke-kommersiella grunder och förespråkar strikta eller starka restriktioner för dessa fonder, medan andra försvarar principen om ett öppet investeringsklimat men med ökad genomlysning av fonderna.

Sverige tillhör den senare kategorin och menar att fria kapitalrörelser främjar ekonomisk tillväxt och sysselsättning och därmed långsiktig välbefinningsutveckling. Samtidigt bör riskerna för icke-kommersiellt agerande inte ignoreras. Förslag om styrning och genomlysning bör därför i det här skedet prioriteras för att bygga upp ett förtroendefullt investeringsklimat.

Slutsatstexten är, enligt min uppfattning, här väl balanserad.

Som framgått i medierna har det franska förslaget om en union för Medelhavsländerna orsakat viss uppmärksamhet i medlemskapskretsen, framför allt i diskussioner mellan Frankrike och Tyskland. Dessa båda länder har efter diskussion på högsta nivå nu enats om ett gemensamt förslag. Man presenterar den nya Medelhavsunionen som en vidareutveckling av den redan existerande Barcelonaprocessen. Samtliga EU-länder omfattas av initiativet, vilket är en välkommen ändring jämfört med tidigare förslag.

Ett första toppmöte med deltagande av samtliga EU:s medlemsländer och Medelhavsländerna ska hållas i Paris i juli i år.

Utrikesministrarna kommer under sin middagsdiskussion att behandla situationen i Afghanistan och finansministrarna de ekonomiska aspekterna på arbetskraftens utbildning och kompetens.

Avslutningsvis vill jag lägga till det faktum att vi med tillfredsställelse kan se hur EU nu samlar sig till att särskilt fokusera på frågor som har stort svenskt intresse. En allt större del av medlemsländernas fokus kretsar kring frågor som konkurrenskraft, jobb, företagande, forskning och utveckling. En allt större del av medlemsländernas fokus handlar även om hur vi på bästa sätt kan gå före och visa på ledarskap i klimat- och energifrågorna.

Sverige välkomnar särskilt allt detta, inte minst då vi målmedvetet har arbetat just för att EU ska kraftsamla kring dessa frågor.

Med detta vill jag tacka för er uppmärksamhet och är redo att svara på eventuella frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi ska då gå in på frågeomgången.

Papperet om en Medelhavsunion ligger på bordet i en inofficiell överläggning. Det kom i dag. Den omnämnda energi- och säkerhetsrapporten kom nämnden till handa förra veckan.

Vi ska nu ge ordet till partierna i storleksordning här i nämnden som vi brukar. Vi brukar också bunta ihop tre fyra frågor åt gången. Frågorna ställs i första hand till statsministern, men som ni ser och vet sitter utrikesministern och finansministern bredvid och kan hoppa in om det finns anledning. Jag utgår ifrån att frågorna ställs till statsministern.

Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru ordförande! Tack för redogörelsen. Som framgått är huvudfrågan på det kommande toppmötet en diskussion om Lissabonstrategin. I förslaget till slutsatser sägs på några ställen att det finns olika modeller för hur EU:s medlemsländer reglerar sin arbetsmarknad. Vi vet att när det gäller begreppet *flexicurity* i 16 § nämns de nordiska länderna som goda exempel.

Vi har ju valt en modell där vi ger arbetsmarknadens parter ett långtgående förtroende att reglera genom kollektivavtal. Såvitt jag förstår råder det enighet i riksdagen om den modellen. Samtidigt finns det en oro i det svenska samhället för konsekvenserna av Vaxholmsdomen. För oss socialdemokrater är det otänkbart att acceptera att EG-domstolen skulle kunna överpröva centrala inslag i hur vi har valt att reglera vår arbetsmarknad.

Jag vet att Margot Wallström har tagit initiativ till ett uttalande i kommissionen där man slår fast vikten av att arbetsmarknadens parter kan fortsätta att träffa överenskommelser i form av kollektivavtal.

Nu, statsministern, finns det en utomordentlig möjlighet för EU:s medlemsländer att säga samma sak när stats- och regeringscheferna träffas. En tydlig politisk signal från toppmötet i denna fråga skulle vara ett viktigt bidrag för att lugna dem som oroas för konsekvenserna av Vaxholmsdomen.

Jag erbjuder därför statsministern ett förslag till text att föreslå som tillägg till de slutsatser som ni ska diskutera på torsdag och fredag.

Mitt och den socialdemokratiska gruppens förslag låter så här: ”Europeiska rådet bekräftar den rätt som arbetstagare och arbetsgivare eller deras respektive organisationer har att förhandla och ingå kollektivavtal och att i händelse av intressekonflikter tillgripa stridsåtgärder.”

Om statsministern känner igen texten är det inte så konstigt. Den bygger i allt väsentligt på artikel 28 i stadgan om grundläggande rättigheter i Lissabonfördraget.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Nästa parti i storleksordning är Moderaterna. Jag tänker själv ställa den första moderata frågan. Även jag tänker prata om jobben, men med en litet annan ingång.

Förra veckan presenterades en rapport från en grupp europeiska ledande ekonomer under ledning av svensken Lars Calmfors om hur Europa kan stå starkt i globaliseringen. En mycket intressant slutsats i rapporten var att globaliseringen skapar många möjligheter för EU att

skapa jobb och stå starkt. Många av de farhågor som ibland florerar i debatten kom lite på skam, i alla fall på vetenskaplig grund.

Mot den bakgrunden är det intressant och viktigt att höra att statsministern är beredd att fortsätta att stå stark för öppenhet och fri rörlighet. Frihandeln är ju vad som har gjort Sverige och de flesta andra europeiska länderna rika förut.

Som statsministern också säger är det ju så att det i tider av ekonomisk oro runt omkring oss finns politiker som vill vända sig inåt och som blir lite räddare för globalisering. Den som börjar skrämman upp sina väljare i det läget saknar inte bara vetenskaplig grund utan riskerar också att underblåsa protektionistiska krafter.

Därför vill jag påminna om vad kommissionens ordförande Barroso sade när han var i Stockholm för några veckor sedan.

Det de länder som hittills har varit bäst på jobbskapande i Lissabonprocessen har gemensamt är att vi är öppna. Det är väldigt viktigt att tydligt stå för den signalen även på toppmötet och försvara både öppenheten och frihandeln när det kanske bränner till lite grann från vissa andra länders håll; detta även i perspektivet efter 2010. Det är välkommet att det flaggas för det redan i förslaget till slutsatser.

Apropå frihet och handel och vikten av det vill jag även kort nämna energifrågan.

Jag välkomnar regeringens arbete och markering för vikten av att skilja på ägande, produktion och distribution av energi. Det är viktigt för både konsumenter och klimat.

Jag undrar om statsministern kan precisera det han sade om att vi får söka rimliga kompromisser för att komma framåt. Det är väldigt värdefullt och viktigt att vi kommer framåt, och i så fri riktning som möjligt. Kan statsministern säga mer om vad kompromisserna skulle kunna vara i så fall?

Anf. 6 FREDRICK FEDERLEY (c):

Fru ordförande! Tack statsministern för en mycket bra redogörelse. Vi kan till att börja med önska lycka till under toppmötet. Vi har ett viktigt arbete och Sverige har en viktig roll att fylla i det arbete som nu sker.

Jag ska börja med en fråga som gäller kapitlet om arbetsmarknaden och hur vi får en bättre fart på hela EU. Det är viktigt att vi inte fastnar i att få en modell på arbetsmarknaden där den som har ett arbete kan känna sig trygg och veta att han alltid kommer att behålla ett arbete. Det är viktigt att vi får med alla på båten och att vi, vilket regeringen vann valet på, lyckas bryta utanförskapet.

Förra veckan presenterades en forskningssammanfattning om trygghetsforskning på arbetsmarknaden av Per Skedinger. Den visade på att i princip all forskning som finns – även om man kan kritisera att det är ganska lite forskning – visar på att de som framför allt drabbas av för mycket regleringar när det gäller trygghet på arbetsmarknaden är ungdomar och invandrare.

Det har vi sett tydliga signaler på också i Sverige, samtidigt som vi vet att regeringen har haft en lyckad strategi för att bryta dessa gruppers utanförskap. Men det finns nog mer att göra där.

I diskussionen om *flexicurity* finns det nog ganska många uppfattningar – också runt det här bordet – om vad det exakt innebär. Därför

2007/08:25

12 mars

vore det intressant att höra regeringens resonemang när det gäller tryggheten på arbetsmarknaden för att få med alla på båten och inte ställa unga och invandrare utanför arbetsmarknaden.

Anf. 7 CARL B HAMILTON (fp):

Fru ordförande! Det här mötet handlar ju mycket om energi och klimat. Stats- och regeringscheferna har ett paket av åtgärder att ta ställning till. Miljöminister Andreas Carlgren har gjort ett intressant inspel som lyder ungefär så här:

För närvarande är det ju tillåtet att handla med koldioxidutsläpp i industrisektorn och energisektorn. Vad han vill och också har föreslagit är att man även i andra delar av ekonomin, som jordbruk, fastigheter och inte minst transportsektorn ska kunna handla med rätten att släppa ut koldioxid.

Det skulle göra det billigare att åstadkomma utsläppsminskningarna och framför allt göra det möjligt för medlemsstaterna att genomföra betydligt större minskningar av utsläppen om man inför detta som en modell i Europeiska unionen, och inte bara har industri- och kraftsektorn som bas för handeln.

Hur kommer statsministern att följa upp Andreas Carlgrens initiativ i denna fråga? Jag tror att det är ett otroligt viktigt initiativ som kan spela en väldigt stor roll för den europeiska klimatpolitiken framöver. Jag är väldigt intresserad av ett svar på hur detta inspel av Andreas Carlgren ska förvaltas.

Under punkt 18 tar man hänsyn till medlemsstaternas olika utgångslägen vad beträffar klimat- och energifrågor – *circumstances and efforts*. Det handlar om olika startpunkter och utgångspunkter, vad man redan har gjort och övriga omständigheter. Jag skulle vilja veta hur statsministern beskriver Sveriges utgångsläge och vad vi tidigare har gjort så att man får det i jämförelse med vad andra länder kan tänkas säga.

Var det oklart?

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Kan Carl B Hamilton precisera det sista?

Anf. 9 CARL B HAMILTON (fp):

Man säger att man när man bestämmer bördefördelningen ska ta hänsyn till ländernas utgångspunkter, hur långt de har kommit, vad de har gjort och deras olika förutsättningar. Min fråga gäller hur statsministern inför sina kolleger skulle beskriva det svenska utgångsläget jämfört med de andras. Vi har ju till exempel lite annan energimix än genomsnittet.

Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

När det gäller Vaxholmsdomen vill jag säga två saker.

Den bedömning som regeringen och många andra experter och intressenter – arbetsmarknadens parter inklusive LO – har gjort är att grunderna i den svenska modellen, beskriven av frågeställaren Eberstein, med arbetsmarknadens parter som har en stark ställning och grundlagsfäst rätt till kollektivavtal och stridsåtgärder, inte alls påverkas av denna dom i EG-domstolen. Det är utgångspunkten.

Vad som har sagts är att vi möjligen får titta igenom hur den så kallade utstationeringslagen från 1999 och den så kallade lex Britannia från 1991 behöver ses över. Sven Otto Littorin har markerat att han gärna gör det i samråd och samtal med berörda parter – allt för att åstadkomma det som jag tror att frågeställaren och jag gemensamt vill, nämligen en fortsatt fungerande svensk modell i grunden för hur den svenska arbetsmarknaden ska se ut.

Jag vill inte säga att Susanne Eberstein gjorde sig till tolk för det, men ibland används formuleringar som att här ska ingen komma och med lagstiftning i ryggen hävda en massa saker. Det möter möjligen problemet att EU delvis har rättslig kompetens. Det är en del av hur EU är konstruerat. Vi har fört över en del av lagstiftningsmakten till Europeiska unionen. Därmed blir det ibland domstolsutslag som vi förhåller oss till eller för diskussioner om hur man ska tolka. Ibland gillas det inte av oppositionen, ibland gillas det inte av regeringen.

Så fungerar samarbetet. Jag tycker att man ska stå upp för att det är något som vi var väldigt tydliga med också i folkomröstningsdiskussionerna på 1990-talet, nämligen att EU till del är en rättslig gemenskap, alltså ett lagstyrt samarbete.

När det gäller behovet av att markera öppenhet och frihandel funderade jag över vad som kommer att vara den grundläggande känslan vid toppmötet. Jag tror att det sammanfattas av just detta. Vi kommer än en gång att behöva stå upp för idéer om frihandel och öppenhet i ett Europa där det blåser många andra vindar. På sina håll finns redan idémässigt den typen av uppfattningar. Jag skulle vilja säga att avmattningstendenserna i den europeiska ekonomin mycket tydligt bidrar till att också det förs upp på de politiska dagordningarna och därmed också naturligtvis kommer in i de resonemang som Europeiska rådet ska ha.

Ett typexempel på detta är, som sagt, ägarskapsåtskillnaden när det gäller energi. Det var något som vi gjorde på 1990-talet, som flera andra länder har genomfört och som vi i grunden tycker är det riktiga att göra för att få ett konsumentintresse och en välfungerande konkurrens.

Jag säger att det är en rimlig kompromiss utifrån två utgångspunkter. Det är ett sätt att säga: Vi vet vad vi vill, men vi vet att vi har en del andra emot oss.

Då kan det vara bra att markera för EU-nämnden att vi inte är alldeles hundra på var vi landar.

Vi har sett i en del andra sammanhang, eftersom ju slutsatstexterna är bra, att man pratar om att det bör finnas en sådan här ägarskapsåtskillnad. Det kan bli fråga om en övergångstid innan man ser att det är helt på plats. Det har vi sett förr när det gäller den här typen av hanteringar, och vi vet att det är flera länder som är mycket tydligt emot de här idéerna.

När det gäller vägar att bryta utanförskap ville vi vara tydliga med hur vi valde att utforma alliansregeringens politik. Jag vill särskilt understryka hur kommissionen och flera andra medlemsländer återkommer till att Sverige nu är ett mycket intressant exempel på hur man kan och till och med bör göra.

Givet att vi som sagt hedrar att vi har starka avtalsslutande parter och att vi har ett lagstiftningsstöd som ger anställningstrygghet har vi också sett effekten. Sverige har fått en växande svårighet för yngre att etablera sig i arbetslivet. Vi har sett en stegring när det gäller i vilken ålder man

går ut i arbetslivet. Vi ser att vi – där är vi sannerligen inte ensamma utan kanske till och med ligger bättre till än många länder, men trots allt – har en tendens att äldre inte stannar kvar i arbetslivet. Det är svårt för utrikes födda som kommer till Sverige att hävda sig på arbetsmarknaden. Vi har också en lägre förvärvsfrekvens bland kvinnor än bland män. Det är de fyra utgångspunkter vi har ringat in.

Då har vi tänkt så här: Om vi inte vill bygga detta på att urholka trygghet i anställningarna får vi på annat sätt sänka trösklarna. Det är det vi har försökt göra. Då har vi jobbat med riktade sänkningar av arbetsgi-varavgiften för att göra olika personer mer attraktiva. Vi har jobbat särskilt med instegsjobb och nystartsjobb – allt i syfte att på marginalen göra det mer intressant för en arbetsgivare att ta in en person som kommer från någon av dessa fyra kategorier.

Vi vill gärna kalla det för en vidareutvecklad, ny, svensk modell som så att säga förenar aktiv politik för att motverka utanförskap med bevarande av det som har varit bra i den tidigare svenska modellen, och vi tycker oss se, i alla fall initialt, väldigt goda, positiva följder på den svenska arbetsmarknaden.

Min synpunkt på kommissionens paket kommer att vara ungefär det jag sade här. Det är en bra utgångspunkt. Vi har också noterat att väldigt många länder har uttryckt sig på det sättet.

Jag vill också påpeka att det är ett nollsummespel, det som nu följer, det som först kallades för bördefördelning och som man nu valt att kalla för *effort sharing*. Det tycker jag är en fin sådan här politisk liten vridning så att vi alla ska enas om att det snarare är en positiv ansträngning. Men det är klart: Det någon försöker ta till sig förutsätter man att någon annan ger ifrån sig. Det är ju så denna *effort sharing* fungerar eftersom målformuleringen gäller 20 procent i snitt för Europa. Det är därför vi nationellt får olika mål och olika siffror.

Det är klart att någon kan säga: Av skälet xyz bör vår siffra bli 3 procent lägre.

Då ska man veta att man säger att någon annan ska få en högre siffra. Givet den utgångspunkten är jag övertygad om att det kommer att leda till att alla konstaterar – med viss genomgång av att de tycker att det är plågsamt – att vi trots allt ska landa på de siffror vi har haft. Men det vi kommer att tillföra är då att inte fastna i 27 länder med klimatnationalistiska utgångspunkter som tror att allting ska lösa sig i respektive medlemsland.

Är det någonting som ständigt återkommer i klimatpolitiken så är det finansieringsfrågor, både globala finansieringsfrågor som handlar om hur vi ska styra finansiella flöden till rätt typ av investeringar så att det blir klimatriktigt – huvudsakligen, faktiskt, privata investeringar – och bristen på finansiering av klimatriktiga åtgärder som är kostnadseffektiva. Det finns runt om i världen, och det finns också i Europa. Det sammanfattar vi ibland med flexibla mekanismer som kan se ut på lite olika sätt. De finns i Kyotoprotokollet.

Vår uppfattning är att här har kommissionen varit för försiktig och begränsat för mycket. Därför kommer det att vara min ena synpunkt. Sedan är jag öppen för att titta på att detta på olika sätt kan öppnas. Andreas Carlgren har pekat på ett sätt att göra det så att man också rör sig utanför den handlande sektorn.

Jag tror inte att det kommer att ha den detaljeringsgraden under Europeiska rådet, men jag kommer att markera i ett inlägg jag avser att göra att jag tycker att detta med flexibla mekanismer bör ges större utrymme.

2007/08:25

12 mars

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det är många här inne som vill säga mycket mer och hela tiden, och vi brukar inte ha replikskiften, men jag ska göra ett undantag därför att jag är lite snäll i dag och ge vice ordföranden en kort replik.

Anf. 12 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Med tanke på den första delen av svaret till mig – jag antar att det egentligen var det som var svaret till mig och inte den andra delen, för den var väl mera en uppläxning, och den riktades ju säkert inte till mig – vill jag uppmana statsministern, om vi nu är så väldigt överens om den svenska modellen, att ta upp frågan med Europeiska rådet. Jag tror att kollegerna kommer att förstå att den oro som finns i Sverige och den misstänksamhet som det här faktiskt har väckt emot EU skulle lugnas ned och kanske försvinna om vi fick ett sådant här klarläggande.

Det finns ju inga formella hinder, vet vi som kan regelverket där nere, att be kollegerna om att få ett sådant här uttalande.

Anf. 13 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru ordförande! Jag blev väldigt glad när jag läste ordförandeskapets inbjudan till det här toppmötet – inte för att jag själv på något sätt var berörd av inbjudan, men därför att man i upplägget av mötet säger att man i morgon kväll, efter familjefotot, som jag hoppas att statsministern inte missar, vid 18.15-tiden, ska börja diskussionen med att diskutera Lissabonstrategin i allmänhet med ett särskilt fokus på energi- och klimatiförändringarna. Det styrker känslan av att det här måste hållas samman.

När man sedan har följt diskussionen lite grann om Lissabonstrategin och läser andra delar av dokumentet blir man inte riktigt lika säker och trygg, utan då känner man ibland att det glider isär lite grann och att den fantastiskt viktiga klimatfrågan och energifrågan får ett eget spår därför att de har en sådan omfattning och kraft i sig. Lissabonstrategin med tillväxt och arbetstillfällen blir ett annat spår.

Jag vill bara uppmuntra statsministern att även fortsättningsvis arbeta för att hålla samman de här två och att visa på Sveriges erfarenheter av att det går att kombinera tillväxt och nya arbetstillfällen med en ny politik, miljöengagemang och miljöteknikutveckling, och att använda all sin kraft för att, om det behövs, motverka risken för att de här spåren blir skilda.

Jag vill också i anslutning till detta fråga statsministern om hur han ser på den tidsplan som är så oerhört viktig när det gäller klimat- och energiarbetet i ljuset av Balikonferensen. Det är viktigt att tidsplanen kan hållas så att Sverige under sitt ordförandeskap hösten 2009 kan få vara med och lotsa en överenskommelse i hamn.

Anf. 14 JACOB JOHNSON (v):

Fru ordförande! Jag kan inledningsvis ställa mig bakom Susanne Ebersteins tidigare inlägg om kollektivavtalsmodellen med tillägget att Vänsterpartiet som bekant, liksom flera fackliga företrädare och även enstaka socialdemokratiska riksdagsledamöter, anser att Sverige bör begära ett undantag i Lissabonfördraget där det klart framgår att vi ska ha kvar den svenska kollektivavtalsmodellen.

I mitt inlägg nu tänkte jag koncentrera mig på klimatfrågan. Jag deltog nyligen i miljö- och jordbruksutskottets studieresa till Brasilien och fick där bland annat anledning att fråga brasilianska kolleger hur det går med ratificeringen av bioenergiöverenskommelsen mellan Sverige och Brasilien.

Brasilien är ju ett bra exempel på den problematik som rådsslutsatserna behandlar om biobränsleproduktion och biodiversitet. Det är enligt min uppfattning inte tillräckligt att ersätta fossila bränslen med biobränslen, utan hänsyn måste också tas till den biologiska mångfalden och skogen som kolsänka.

En fråga är: Vilken ståndpunkt tänker den svenska regeringen driva vid mötet när det gäller komplexet biobränslen, biologisk mångfald och energieffektivisering, bland annat mot bakgrund av det föreslagna EU-direktivet vad gäller koldioxidutsläpp från personbilar?

Jag vill också, med anledning av den fråga som Carl B Hamilton ställde, lyfta fram en aspekt när det gäller olika länders utgångspunkter vid bestämmandet av bördefördelningen. Är det rimligt att vissa europeiska länder enligt kommissionens förslag ska få öka sina utsläpp avsevärt? Det är en fråga man kan ställa sig med tanke på de internationella diskussionerna med Kina och Indien i en kommande internationell överenskommelse.

Anf. 15 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack så mycket, statsministern, för genomgången! Jag tänkte börja med att koncentrera mig på Lissabonstrategin, som har funnits i ett antal år nu och som består av tre grundbultar: tillväxt och sysselsättning, den sociala dimensionen och miljödimensionen. Regeringen har också slagit fast flera gånger att det är oerhört viktigt att de här tre grundbultarna finns kvar.

Men nu har vi märkt att man har gjort tillägg med den femte friheten, som är utbildning, och man har lagt till den externa dimensionen. Det är inget kontroversiellt med någon av de sakerna.

Frågan är då vad som händer med den ursprungliga Lissabonstrategin. Läser man det här dokumentet nu, slutsatserna, märker man tyvärr att både den sociala dimensionen och miljödimensionen tonas ned i själva Lissabonstrategin.

Det jag menar konkret är bland annat att man måste lyfta fram sambandet mellan sysselsättning och miljö- och klimatarbete, det vill säga att om man satsar mycket på de sektorerna, bättre klimat och bättre miljö, skapar det också arbetstillfällen, arbetstillfällen som vi behöver i miljöteknikbranschen och så vidare. Den biten i Lissabonstrategin har nedvärderats.

Då kommer säkert statsministern att svara: Ja, men vi har ett eget avsnitt om klimatfrågorna!

Ja, det har vi, och det tycker jag är jättebra. Men man får inte förlora i själva diskussionen om Lissabonstrategin att det hör samman och att frågorna inte ska separeras.

Jag vill veta på vilket sätt statsministern kommer att arbeta för att kopplingen blir tydligare i slutsatsdokumentet om att klimatsatser skapar arbetstillfällen i Sverige och i andra EU-länder.

När det gäller klimat- och energipaketet kräver jag att regeringen lyfter fram frågan om att vi ska ha en minskning med 30 procent av utsläppen och att det ska tas fram en plan för detta. Det får inte bli så att debatten om vilka åtaganden vi kan göra tystnar bara för att man säger att det beror på de internationella frågorna. Vi måste ligga före och hålla den debatten uppe, och då måste vi också ta fram en plan för hur detta ska göras. Den debatten är oerhört viktig.

Jag saknar också flera förslag som jag tycker att man kan lyfta fram om hur man ska klimatsäkra EU:s budget – ett konkret exempel på vad EU själv kan göra för att visa att vi tar klimatfrågan på allvar. Klimatsäkra budgeten gör man inte över en natt – det inser också jag – men det är bra om vi kan sätta i gång detta arbete nu så att det kan vara klart i samband med översynen av EU:s budget.

Miljöpartiet tycker inte att vi ska gå med på texterna om koldioxidlagring och avskiljning. Det finns bara en risk att de storskaliga satsningarna på de projekten kommer att ta pengar från andra delar, det vill säga till exempel förnybar energi och effektivisering. Då är det bättre att koncentrera det mesta av satsningarna på förnybara energikällor etcetera. Det är oerhört viktigt att den diskussionen fortsätter.

När det gäller Laval-målet har jag mycket stora sympatier för Socialdemokraternas krav på att lyfta fram de här frågorna. Jag är lite eller till och med mycket besviken på regeringens ovilja att lyfta upp den här diskussionen. Vi vet att det svenska systemet med kollektivavtal är ett väldigt nordiskt system. Det är inte särskilt välkänt.

Det minsta regeringen kan göra är att åtminstone ta fram ett *non paper* och dela ut och att prata för hur den svenska modellen ser ut och om hurdan debatten har varit i Sverige om Vaxholmsdomen och vilka effekterna kan vara. Det är ett minimum att den svenska regeringen faktiskt står upp för den svenska modellen och inte bara talar om det i Sveriges riksdag utan framför allt talar om det i den stora EU-kretsen. Allt annat är otänkbart, det vill säga att regeringen bara är tyst i den övriga EU-kretsen.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag ska förtydliga en sak för er som tittar och inte är här till vardags. Det gäller det så kallade Lissabonfördraget som ju inte står på agendan för det här toppmötet. Statsministern kan naturligtvis säga vad han vill alldeles strax och kommentera alla möjliga frågor, men för er som undrar vad vi behandlar är det viktigt att slå fast att skälet till att det heter Lissabonfördraget är att det beslutades vid ett möte i just Lissabon förra året. Ratifikationen, det vill säga hur vi inkorporerar det här i svensk rätt, ligger framför oss här i riksdagen under det år som har inletts nu. Men det står inte formellt på agendan i dag eller på toppmötet senare i veckan. Så vet även ni som inte är på dessa möten jämt det.

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Jag vill peka på vad vi ibland har sagt är utgångspunkten för varför vi tycker att Sverige har anledning att föra talan om klimatpolitik och våra framgångar i hur vi möter klimatutmaningen.

Utgångspunkten har varit att länder som ifrågasätter det beskriver att det finns länder som har förmått förena högre ekonomisk tillväxt med sjunkande växthusgasutsläpp. Det är alltså två faktorer i detta. Det handlar både om att se till att det finns goda ekonomiska fundamenta, förutsättningar för tillväxt, och om att göra det inom ramen för en ekonomi, en sysselsättning och ett företagande som släpper fram ny och mer miljövänlig teknik och som minskar klimatpåverkan. Det är det vi nu försöker sprida över världen, eftersom det väldigt ofta finns invändningar, framför allt i korridoren. När man pratar runt om i världen är det detta som ifrågasätts: alltså att klimatpolitiken skulle syfta till att stoppa utvecklingen och tillväxten i olika delar av världen.

Vårt sätt att göra det här är att bygga på den marknadsekonomiska princip som lagt grund för både svenskt, västeuropeiskt och asiatiskt välstånd – ett välstånd och välståndsskapande krafter som ligger i detta och som allt mer sprider sig över världen – men att se till att inom ramen för denna marknadsekonomi med olika styrmedel sända prisimpulser som gör att man tänker in negativ klimatpåverkan. Därför är också forskare världen över överens om att det bästa är att sätta ett pris på koldioxid. Genom att prissätta huvudproblemet kan man få marknadsimpulser att hitta lösningar som har minskade koldioxidutsläpp till följd.

Det är oerhört viktigt att komma ihåg denna utgångspunkt, eftersom den över världen nu spridda oron för klimatet ibland lämnar den ganska grundläggande goda idé jag just har redogjort för och i stället i princip ursäktar vilken politik som helst som man tycker är bra för tillfället. Man säger ”klimat”, och sedan föreslår man det man alltid har tyckt. Det kan handla om regleringar eller påståenden om olika saker som man vill se på plats. Det är viktigt att vara försiktig inför detta, för det kommer vi att höra en del om även i Europa.

När det gäller att koppla ihop Lissabonstrategin med klimat och energi är det i vissa hänseenden rätt, menar vi, att det finns prisimpulser som tar in den negativa klimatpåverkan som kan finnas. Men det finns också en risk för att detta ska vara en grund för protektionism, alltså att vi som gör mest här i Europa kan använda detta för att skydda oss mot övriga delar av världen som vi inte anser gör vad de ska i klimathänseende. Man kan kalla det tullar eller olika former av restriktioner.

Allt detta finns nu på bordet och i förslag runt om i Europa, och det låg nog även i frågeställarens fråga. Man får alltså vara mån om att komma ihåg att det kan bli bra, men det kan också bli en ursäkt för en i grunden dålig politik.

Tidsplanen för Bali ska gå över Polen till hösten och är sedan tänkt att landa i Köpenhamn hösten 2009. Vad står möjligen i vägen för en tidtabell som inte skulle kunna leda till en internationell överenskomst? I Europa – det mest uppenbara först – är det att ratificeringsprocessen blir färdig, det vill säga att EU bli klart med sitt Lissabonfördrag. Det kommer säkert att påverkas allra mest av hur det går på Irland. Sedan måste kraften användas för att få på plats det vi ska prata om under detta europeiska råd, nämligen kommissionens förslag till bördefördelning.

Om inte Europa har nått enighet kring detta är vår utgångspunkt att det förhoppningsvis kan nås redan under det franska ordförandeskapet till hösten. Det ger då möjligheten, och det kommer talmannen Pöttering säkert också att säga vid sitt samtal med Europeiska rådet, för Europeiska rådet att fatta beslut våren 2009.

Då har Europa en färdig modell för hur man jobbar med målformuleringar, med bördefördelning, där man så att säga faktiskt gränsöverskridande lägger press på varandra. Det är en väldigt viktig grund för att sedan kunna sätta sig ned med resten av världen.

Det är alltså det första. President Bushs *major economy*-initiativ som ju delvis löper parallellt – ibland är vi också oroade över det, att det likasom är lite väl vid sidan av – är en idé att samla de största utsläppsländerna. De ska ha ett nytt möte i sommar i Paris, och det är klart att vad de når fram till och vad de kan tänka sig i denna krets, där ju flera av de största utsläppsländerna som dessutom står utanför Kyotoavtalet finns med i samtalen, är helt avgörande för hur det sedan också påverkar möjligheten att få den FN-ledda processen att landa i ett globalt beslut. Det är alltså ett mycket viktigt möte.

Det finns två saker till. Den ena är att vi får en ny amerikansk president, vald i november och insvuren i januari. Hur snabbt en ny administration, alldeles oavsett vem av de tre som nu finns kvar som vinner, egentligen kan vara politiskt redo att fatta beslut och ingå i princip tuffa avtal med övriga världen kan man säkert diskutera. Vi har i alla fall en förhoppning om en drivande amerikansk president som vill göra detta.

Min sista synpunkt, eftersom jag ska resa dit inom närtid, är att alla är överens om att också Kina är helt avgörande. Kina är helt avgörande för hur USA kommer att resonera och även för att det numera troligtvis är världens största enskilda land när det gäller utsläpp, dessutom med en prognos som fortsatt stegrar utsläppen. Väldigt mycket av hur världen till slut ska kunna få en internationell överenskommelse på plats och även våra framgångar hösten 2009 är beroende av vad Kina gör.

Jag hoppas, trots Sveriges litenhet, att jag ska kunna föra bra samtal med det kinesiska ledarskapet om en månad.

När det gäller den synpunkt jag gav på Jacob Johnsons fråga finns det på personbilssidan de som säger att vi ska behandla alla bilar enhetligt och ange väldigt tuffa krav på hur mycket utsläpp de får föra ut. Då vill jag bara påpeka att det väldigt snabbt blir väldigt bra för de små bilar som finns och dåligt för stora bilar, eller för att översätta det i märken: bra för Peugeot och Fiat men dåligt för Volvo och Saab.

Då finns det de som säger: Driv på det väldigt hårt! Den som säger det har lite kvar att göra när det gäller att resa till en del arbetsplatser i Sverige där Volvo och Saab produceras för att berätta att de inte tycker att det spelar någon roll att man betraktar alla bilar enhetligt. Vi försöker i stället säga att man borde minnas att i vissa delar av Europa, inte minst Sverige, har man stora avstånd, lite kallare klimat än på andra håll och stora behov av att transportera mycket. Ibland finns alltså ett behov också av lite större bilar.

Det viktiga är naturligtvis också den utveckling som Volvo och Saab är stadda i och som man mycket bra kan följa på plats. De anstränger sig vad de kan för att minska sina respektive utsläpp. De släpper ut väsentligt mindre i dag än vad de gjorde en generation tillbaka. Men om man inte är

försiktig här kan klimatpolitiken lätt bli en jobbförstörande politik som återigen kommer i konflikt med min själva grundutgångspunkt, nämligen att vi ska förena ekonomisk tillväxt med minskad klimatpåverkan. Det är skälet till att vi har haft lite synpunkter på detta med hur man styr klimatpolitiken kring personbilar.

När det gäller Ulf Holm och Miljöpartiets nya inställning kan man väl bara säga att nu är det mer som gäller och inte mindre. Det tycker jag är bra. Vi får välkomna det. Följdriktigt vill Ulf Holm ha mer av Europa, mer av beslut, mer av styrning, mer av inriktning på att arbetstillfällen ska skapas. Mer krav ska också resas på Europa och EU-samarbetet.

Jag vill återkomma till att jag inte tror att vi med riktade subventioner eller styrpolitik kan få fram jobb via beslut som fattas i Bryssel eller inom ramen för Europeiska unionen. Jag tror, återigen, på i grunden goda marknadsekonomiska principer, goda förhållanden för tillväxt i Europas stater och en klimatpolitik med prisimpulser som i många fall blir bättre när den kan göras på europeisk grund. Vi har till exempel utsläppshandel som nu sker i den handlande sektorn, täckandes hela Europa. Därmed kan vi skapa konkurrensneutralitet åtminstone inom Europa. Det finns redan i dag en utsläppshandel. Den fungerar inte tillräckligt bra, men den är på väg att bli allt bättre. Detta, menar jag, är sättet att åstadkomma delar av det Ulf Holm nämnde, det vill säga att också kunna säkerställa att vi ligger i framkant kring den gröna tekniken, och det leder möjligen till fler jobb.

Anf. 18 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande och statsministern! Min fråga gäller stabiliteten på de finansiella marknaderna, närmare bestämt punkt 33. Här sägs att ett ökat samarbete inom finansiell tillsyn bör eftersträvas till exempel genom större samordning mellan nationella tillsynsmyndigheter och tydligare ansvarsfördelning mellan olika nationella myndigheter. Det ser jag inte som något problem.

Däremot finns det en skrivning om att de rådgivande kommittéernas arbetssätt måste förbättras. Den texten är nog en kompromiss mellan förespråkare för överstatlighet som vill att nivå 3-kommittéerna ska ha politiskt mandat och skarpa beslutsbefogenheter, och förespråkare för mellanstatlighet som i stället vill att det ska vara ett samarbetsorgan för självständiga nationella tillsynsmyndigheter.

Jag tycker att den här kompromisstexten är otydlig eftersom den enbart talar om att tillsynskommittéernas arbetssätt måste förbättras och inte anger hur det ska uppnås.

Jag undrar hur statsministern ser på den här skrivningen och hur man vill förbättra kommittéarbetet, särskilt eftersom regeringens angivna ståndpunkt är att kommittéernas beslut ska vara rådgivande och inte bindande och att kommittéerna inte ska ges nya politiska mandat från till exempel Europaparlamentet och Ekofinrådet.

Min uppmaning till statsministern är slutligen att det är viktigt att bevaka den här frågan, för det kan innebära problem för svensk del.

Anf. 19 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Jag var i Bryssel för inte så länge sedan och hade då förmånen att delta i ett seminarium som handlade just om Lissabonsträ-

tegin och kopplingen till klimat- och miljöfrågor. Eftersom nu finansministern är här ska jag dra en speciell grej som hade med ekonomin och tillväxten att göra.

Jag deltog i en arbetsgrupp där professor Victoria Curzon-Price gästtalade. Hon hade gjort en studie på hur tillväxt och skatter fungerar. Om man gör det mycket enkelt för sig kan man säga att hon hade studerat 10–15 länder varav hälften hade sänkt skatter och hälften hade höjt skatter. Hon hade då konstaterat att de som hade sänkt skatter hade haft en betydligt bättre tillväxt än de som hade höjt skatter, och det var en markant skillnad. Jag vill glädja finansministern med det, eftersom vi i Sverige intar ungefär samma ställning.

Därom är vi tämligen överens, så det var inte min fråga. Min fråga gäller klimat och Lissabonstrategin. Vi fick ju oerhört mycket beröm på detta seminarium. Till och med Barroso ställde upp Sverige som ett exempel på hur det här kan hanteras och hur man kan kombinera tillväxt med en vettig klimatpolitik. Statsministern har ju varit inne på detta i sina tal här och med ett stort engagemang berättat hur Sverige har tänkt göra det här.

Jag vet också att statsministern hade ett stort engagemang när fördraget diskuterades och att han själv åkte runt i Europa och talade för varan.

Nu gives ju samma tillfälle att tala för den här varan ute i Europa. Hur tänker regeringen hantera det? Det är ju så, och det märkte vi vid seminariet, att alla parlamentariker vid Europas parlament inte är lika förtjusta som vi i de krav som kommissionen nu har ställt. Här behövs naturligtvis lite marknadsföring och uppvisande av det goda svenska exemplet.

Anf. 20 FREDRICK FEDERLEY (c):

Jag tycker att hela dokumentet egentligen har en avsaknad av ett resonemang om hur vi ska få en fungerande migrationspolitik i hela EU. Det är också en oerhört viktig förutsättning för att vi ska klara ekonomin i framtiden. Går allt väl och som det ska borde vi i arbetet med Europeiska unionen hösten 2009 under statsministerns ledarskap kunna landa i en sådan.

Det vore intressant att höra hur regeringen har sett på frågan hur vi skulle kunna få en fungerande kedja av migration som säkerställer en öppen och human möjlighet att ta sig till Europa, men också vilken syn regeringen har på att människor kommer till Europeiska unionen har för tillväxten, ekonomin och förutsättningarna.

Vi vet att vi har en åldrande befolkning i princip i hela unionen. I anslutning till det undrar jag hur vi kan förlänga den här kedjan så att det inte bara blir en EU-intern krets utan kanske också i allra högsta grad involverar våra vänner från Turkiet som vi hoppas så snart som möjligt ska kunna ansluta sig till Europeiska unionen. Turkiet är i dag ett stort transitland till Europa.

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Jag kan helt hålla med Sonia Karlsson. Det är en otydlig text. Den bygger på kompromisser, och vi har anledning att be- vaka detta. Jag håller helt med. Om Sonia Karlsson vill ha ett längre svar

2007/08:25

12 mars

kan Anders Borg också berätta något om detta. Det är helt enkelt en Ekofintext. Men det är absolut ett riktigt konstaterande.

Jag tror att Björn Hamilton fångar någonting som är väldigt väsentligt och som jag tog upp bland annat med Nicolas Stern när jag var i London. Jag träffade tidigare miljöministrar både från Labour och Conservatives samt flera klimatexperter som nu sitter i London och funderar över den brittiska positionen och synen på hur detta ska kunna föras ut i världen. Det är precis den utgångspunkten. Jag tror inte att man sitter i vartenda land i hela världen och tycker att klimatfrågan är nummer ett. Så är det inte.

Väldigt många var väldigt påverkade av Al Gore, av filmer, av FN:s klimatpanel och av Sternrapporten. Många länder har börjat göra ett bra arbete. En och annan gör inte så mycket. En hel del noterar att andra frågor tar sig in på agendan. Det blir en prövningens stund nu av just de skäl som Björn Hamilton påpekar. Det blir lätt så att det som inte är nummer ett i varje lands agenda när det är dags att genomföra politiken då kan det bli tufft. Ska man verkligen åstadkomma resultat handlar det om att introducera styrmedel och att inte sällan göra dyrt det som i dag är billigt, allt för att ge rätt prissignaler.

Där har vi redan gjort mycket i Sverige. Det mesta av det som man nämner borde göras har Sverige redan gjort. Vi gör redan i hög utsträckning vad man till och med ibland talar om som toppnivåer som bör vara eftersträvarvärda. Men många andra länder har gjort väldigt lite. Och en hel del skyr också det mest grundläggande när det gäller CO₂-skatter och prismekanismer och ägnar sig i stället åt ganska omfattande subventionspolitik som man kan ifrågasätta hur framgångsrikt det egentligen är, framför allt inte kostnadseffektivt.

Ja, jag tänker använda mycket tid för att prata för varan. Jag ska till Kina och Japan nu. Jag avser också att åka till andra stora utsläppsländer, men också att kontinuerligt prata med europeiska kolleger och också i någon sorts benchmarking också följa upp vad enskilda länder egentligen gör. Det kommer att vara väldigt intressant. Vilka styrmedel används vid sidan av att vi nu snäpper upp utsläppshandeln? Det är ju den handlande sektorn, men hela sektorn utanför den handlande, vad händer där? Vad gör respektive nationalstat? Det kommer att vara mycket intressant.

När det gäller migrationspolitiken kan jag bara säga till Fredrick Federley att den väldigt ofta kommer upp på Europeiska rådet, mindre den här gången, men den har en bärighet på arbetskraft. Vi hade i går och i dag besök av Rumäniens president. Han påpekade bland annat i ett särskilt tack till Sverige att vi inte valde den väg som andra länder har valt. Vi har nämligen hållit var arbetsmarknad öppen för hans landsmän. Det är ju ett sätt att se på utmaningarna i Europa som vi är alldeles för ensamma om, nämligen att vi både ser det som en viktig del av hur vi liksom skapar öppenhet i Europa men att det i grunden också är bra med arbetskraftsrörelser, att man faktiskt kan få röra sig i syfte att arbeta kanske i något annat land om det egna landet har svårt att erbjuda möjligheter till egen försörjning.

Det är regeringens uppfattning att det både är klokt att vi intar den typ av undantag mot de tio länder som trädde in för några år sedan men inte heller mot Bulgarien och Rumänien.

Det är också vår uppfattning att Sverige skulle må bra av ytterligare förbättrat och öppnat regelverk för arbetskraftsinvandring även från länder utanför Europeiska unionen. Regeringen kommer att återkomma till detta.

2007/08:25

12 mars

Jag är förvånad över den europeiska debatten som så lite ser de demografiska utmaningarna, förändringarna som kommer att sätta press på behov av arbetskraft. Det låter i Europa ungefär som att vi har de människor vi behöver. Nu handlar det väldigt mycket om att hålla borta. Det är inte vår utgångspunkt. Vi är måna om att säga, och det gäller särskilt tydligt i Norden, skulle jag vilja säga, att vi kommer att behöva hjälp med att få arbetsmarknaden att fungera. Men vi vill också vara tydliga och möta detta med en arbetslinje som fungerar. Det ska också vara så att man då kommer in på arbetsmarknaden och verkligen kan få arbete. Annars blir det naturligtvis en bra arbetslinje i arbetet.

Det är lite grann om var regeringen står i detta och vår synsätt på det framöver, även om det som sagt inte kommer att beröra detta Europeiska råd så mycket.

Anf. 22 CHRISTER WINBÄCK (fp):

En av de frågor som ska avhandlas handlar ju om den gemensamma inre marknaden och vad som ska göras för att förbättra och förenkla detta. En av de saker som jag läser om när man ser att man ska riva regelverk och se till att få ett ökat incitament för att skapa en bra gemensam handel och så vidare handlar om "e-Single Market", alltså hur man med hjälp av att kunna handla på Internet och andra saker ska kunna få ett regelverk som gör att det här fungerar på ett bättre sätt. Då är det så här att några av de saker som man kan köpa i andra länder också kan vara tjänster av olika slag. Vad gäller tjänster kan det finnas inom telefoni, IT och sådant som köps i ett annat land men som räknas att det konsumeras i Sverige och därmed beskattas i Sverige. Det här kan naturligtvis hämma en del av lusten och viljan att köpa saker i andra länder och kanske även från andra länder att köpa här hos oss. En av de saker som också är väldigt bra med att handla på Internet är att man slipper åka och handla. Man slipper resor. Man kan titta i många affärer på Internet och man slipper så att säga göra miljöförstörande resor. Det är någonting som vi ska bejaka på olika sätt. Hur ser statsministern på möjligheten att öka e-handelsbiten och få det här att bli ett större incitament till att skapa detta?

Anf. 23 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack, statsministern, för kommentarerna till min första fråga! Jag delar naturligtvis statsministerns motvilja mot alla de försök att ta klimatåtgärderna till intäkt för protektionism. Jag tror också att vi är överens om att den tillväxt som vi önskar och som Lissabonstrategin ska vara ett redskap för måste vara hållbar. Produktions- och konsumtionsmönster får inte undergräva ekosystemen och den ekologiska balansen.

Jag tänkte ta upp en annan fråga. Statsministern berörde också i sin inledning att den externa dimensionen i Lissabonstrategin har betonats mer och mer. Vi pratar också om den femte friheten, om kunskap och innovation, framför allt kunskap och dess rörlighet. Jag har en liten käpphäst som jag brukar fråga om och tycka när det gäller just kunskapens rörlighet och den dynamik som innovationsklimat och utbyte av

kunskap innebär. Det är just betoningen av den externa dimensionen som jag tycker är tydlig och otillräcklig här.

Jag tycker att EU när det gäller frågan om kunskap och innovation blir lite självbespeglade och självtillräckliga. Man ska bygga upp allting inom den egna sfären i stället för att också titta på partnerskap i globaliseringsens anda. Var finns de dynamiska miljöerna utanför EU som vi kan ha partnerskap till och ha utbyte med och där forskare kan ha utbyte bland annat. Hur ser statsministern på just möjligheterna att mer rikta sig utåt mot de dynamiska forsknings- och innovationsmiljöer som finns runt om i världen för att bidra men också hämta hem.

Anf. 24 JACOB JOHNSON (v):

Fru ordförande! Statsministerns svar på min fråga om komplexet biobränsleproduktion, biologisk mångfald och energieffektivitet blev ett försvarstal för stora, bränsleslukande bilar. Jag menar att även biobränsle-drivna bilar måste energieffektiviseras, bland annat med hänsyn till den biologiska mångfalden.

Statsministern avvisade i tidigare inlägg möjligheten att använda koldioxidtullar för att motverka så kallat kolläckage. Det handlar om att länder som ej tar sitt ansvar för att begränsa utsläppen kan fortsätta att släppa ut stora koldioxidmängder och därmed slippa investeringar i renare teknik och därmed kunna konkurrera på ett klimattillgjort sätt gentemot de länder och de företag som tar sitt ansvar.

Jag vill uppmana statsministern att ändra sitt kategoriska motstånd mot koldioxidtullar. Koldioxidtullar kan vara ett bra förhandlingskort att ha i rockärmen i kommande internationella klimatförhandlingar, till exempel visavi de länder som inte har ratificerat Kyotoprotokollet som USA.

Till slut, min tidigare fråga om kommissionens förslag att tillåta vissa EU-länder att öka sina koldioxidutsläpp ganska avsevärt, länder som trots allt har internationellt sett ganska höga utsläpp i dag, är det rimligt med tanke på de internationella klimatförhandlingarna?

Anf. 25 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag kan lova statsministern att Miljöpartiet inte kommer att sätta sig vid EU-altaret och vara tyst i hela EU-diskussionen. Vi kommer att fortsätta att ha ganska skarpa förslag, vilket inte betyder att vi tycker att EU ska ha mer makt, absolut inte. Statsministern lyssnade nog dåligt. Jag sade: Sverige måste driva 30-procentsmålet om utsläppsminskningar i stället för 20-procentsmålet. Jag sade klart och tydligt att i stället för att storskaligt satsa på koldioxidlagring borde de pengarna gå till förnybara energikällor och till energieffektivitet.

Jag sade att för att EU med trovärdighet ska kunna agera internationellt måste man klimatsäkra de egna budgetarna. Det går massor av pengar från strukturfonder till satsningar på vägar och järnvägar. En mycket liten del går till järnvägar, som är bättre för miljön.

Det är oerhört viktigt att veta att den svenska regeringen inte tycks göra någonting på EU-toppmötet nu utan mest sitta still och försvara det man har kommit fram till. Vi menar från Miljöpartiet att vi ska fortsätta driva klimatfrågorna och därmed inte ge mer makt till EU utan mindre och se till att EU blir bättre på klimatfrågorna än man är i dag.

Det är helt självklart att arbetstillfällen skapas nationellt, inte på EU-nivå. Det finns ett klart samband mellan en aktiv miljöpolitik och att detta kan trygga jobben så som det har gjort tidigare i Sverige när s, v och mp styrde med den gröna skatteväxlingen. Regeringen lever nu på de meriter som den förra regeringen levererade.

Sedan noterar jag också att även i fråga om Lavaldomen och Vaxholmsfrågan väljer regeringen att sitta tyst inför kollegerna i Bryssel. Det är den nya regeringens linje: Prata i Sverige, men göra ingenting i Bryssel. Den är skrämmande.

Vi vill att den svenska regeringen ska driva svenska intressen i Bryssel. Det borde betyda att man ska berätta om vad den svenska kollektivavtalsmodellen handlar om för att försvara de svenska intressena. Det är exakt vad det handlar om.

Med anledning av detta och av de svar vi har fått tidigare anmäler Miljöpartiet avvikande mening mot regeringens upplägg inför detta EU-toppmöte och vad man inte tänker tala om för sina kolleger och inte tänker driva för en bättre klimatpolitik etcetera.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar det sista.

Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Jag tänker svara på Vänsterpartiets och Miljöpartiets frågor, så får Anders Borg svara på alliansvännernas frågor.

Låt mig först be om ursäkt för att jag gav sken av att det finns en förnyelse i Miljöpartiet. Det var naturligtvis inte alls min mening att tillskriva Miljöpartiet en förnyelse de inte vill kännas vid.

Låt mig samtidigt påpeka att jag tycker att Miljöpartiet och Ulf Holm argumenterar med rätt stora brister när de hävdar vi ensidigt nu ska gå direkt från att kräva 20 procent till 30-procentsmålet och därmed gå ifrån den grund för överenskommelse som handlade om att säga att Europeiska unionens länder tar på sig att verka för 20 procents utsläppsreduktioner men är redo att gå upp till 30 procent inom ramen för internationella överenskommelser. Det är så man byter globala svar mot inhemsk klimatnationalism. Det är förmodligen därför vi är på olika kanter av det politiska spektrumet och Ulf Holm känner behov av att reservera sig.

Han förstår inte kopplingen till hur vi ska få det globala svaret att fungera. Vad tror Ulf Holm att jag ska säga till Hu Jintao när jag träffar honom i Kina om det inte finns ett erbjudande om att Europa gör en utökad ansträngning om också kineserna är beredda att gå in inom ramen för en internationell överenskommelse? Vad tror Miljöpartiet att ni ska använda för argument? Vad är det ni ska säga?

Alla inser nämligen att viktiga värden står på spel. Det handlar om konkurrensförmåga, jobb och hur företag har möjlighet att påverkas. Varför är vi så måna om att få heltäckande svar? Jo, därför att annars skjuter vi bara jobb och konkurrens över världen mot de delar av världen där man möjligen står fri från klimatprocesser och från att ta på sig den typ av åtaganden som västvärlden nu säger sig vilja göra. Men det bekymrar inte Miljöpartiet. Ni ska hålla långa tal här i Sverige om att ni beredda att säga en högre siffra än vi andra. Det ni gör är att ni definierar ur er ur hela upplägget för hur vi ska få en internationell överenskom-

melse på plats. Jag tror inte att det är det era väljare förväntar sig av er. Därför kommer jag inte att driva den linjen.

En del av din beskrivning pekade rätt väl ut hur flexibla mekanismer är tänkta att fungera, det vill säga som ett finansieringsstöd. Det är vi beredda att använda till och med i högre utsträckning än vad som faktiskt har angivits.

Jag tänker inte heller, som Vänsterpartiet förespråkar, öppna försvar för koldioxidtullar. Det är ungefär lika dumt. Om Europa nu skulle säga att vi inte tror på möjligheten att komma överens internationellt utan redan nu vill markera mot Kina och andra delar av världen att vi kommer att införa importtullar till Europa kan vi lika gärna lägga ned hela den internationella konferensen. Den syftar just till att inte välja att lägga tullar på det som ska in till Europa utan snarare till att säga att vi förväntar oss att vi världen över använder styrmekanismer för att minska de risker som annars kan uppstå i form av att konkurrensen sätts ur spel.

Det ni förespråkar här är i realiteten att släcka ned hela den internationella processen inom ramen för FN. Jag är faktiskt förvånad. Det finns en väldig uppbackning världen över för hur vi ska försöka göra detta.

Jag ber att få påpeka att jag pratar när jag är på plats i Bryssel. Jag säger kanske inte allt Ulf Holm hade tänkt sig, men vi är väldigt måna om att prata, och dessutom väldigt ofta till försvar för en svensk modell som vi försöker beskriva på olika sätt. Min synpunkt kommer att vara att vi nu ska hålla borta ropan på klimattullar i Europa av just det skälet att jag inser att vi annars släcker ned möjligheterna att få en internationell överenskommelse på plats enligt tidtabellen. Underskatta inte att det finns röster som ropar på detta. Jag ser det som ett mycket stort hot om vi skulle välja den vägen.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är kanske inte riktigt lika stora frågor. Christer Winbäck frågar om e-handeln. Vi fattade ett beslut för något Ekofinmöte sedan om att försöka få fram en harmonisering eller ett system för att hantera e-handel inom momssystemet där syftet är att man ska skatta i det land man konsumerar varan eller alternativt med den skattesats som rådet i hemlandet om man konsumerar varan i det land man köper den. Problemet har varit att vi framför allt på telekommunikationssidan har haft väldigt låg beskattning i, för att vara väldigt raka, ett land, nämligen Luxemburg. Vi hittade en kompromiss med dem som gör att vi gradvis går från att vi skattar i det gamla landet med det handlande landets skattesats för att så småningom gå över till att få en beskattning i det land där man konsumerar varan. Jag tror att det är en nyckelpunkt för att få ett enklare system.

Sven Gunnar Persson reste frågor, och vi kommer att ha omfattande diskussioner om detta på Ekofins arbetslunch. Vi har fått en rapport som heter An agenda for reforming European universities som Bruegel har gjort. Det är några av Europas ledande ekonomer, Philippe Aghion, Mas-Colell och André Sapir, som har skrivit den. Den kommer särskild att glädja Leif Pagrotsky därför att den visar att svenska universitet står sig fruktansvärt väl. Sverige, Holland och Schweiz är de enda som är i närheten av att kunna konkurrera när det gäller grundutbildning och framför allt forskarutbildning med de större amerikanska universiteten.

När det är sagt ska man dock komma ihåg att när man gör en sådan ranking – vi är topplandet efter Storbritannien när det gäller topp-50-universiteten – har vi ett värde på 6,7. Massachusetts har ett värde på 448. I princip produceras det mer kunskap i Massachusetts än vad det gör på toppnivå i hela Europa. Vi i Sverige kommer ut väldigt väl. Det beror framför allt på att vi har en hög andel av vår forskningsfinansiering som är konkurrensutsatt under ett *peer review*-system som gör att vi kommer upp. Vi har hyfsat stora anslag per student på de mer avancerade utbildningarna.

Sedan har vi också en tysk-engelsk-svensk produkt som heter Sociala broar som kommer att ligga till grund för middagsdiskussionen. Det är de två papperen vi ska prata om. Vi kommer att ha långa föredrag om den svenska modellen som jag vet att Ulf Holm särskilt efterfrågar. Jag kommer också att ha ett liknade föredrag på informella Ekofin. Det kommer att ske en omfattande diskussion om kunskapsdelen med utgångspunkt i den här rapporten.

Den tråkiga slutsatsen är att det ligger väldigt mycket i det Sven Gunnar Persson säger. Europa har väldigt mycket mer att lära och ta in än att berätta om för andra. Vi har framför allt att lära av vad som sker i USA, vid deras toppuniversitet. Men i det perspektivet klarar sig Sverige förvånansvärt väl, givet en del av den inhemska diskussionen.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Låt mig för ett ögonblick vända mig till er som följer det här utanför salen. Den här rapporten om så kallade sociala broar är framtagna av de svenska, tyska och brittiska finansdepartementen, om jag minns rätt. Den har getts till nämndens ledamöter och bör därmed också kunna fås för någon annan som så önskar via antingen Finansdepartementet eller EU-nämndens kansli.

Vi hinner inte med någon jätterunda till men kanske varsin lite kort fråga från de två största partierna.

Anf. 30 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Jag ingen fråga utan snarare en kommentar. Lissabonstrategin handlar som sagt om sysselsättning. Det har ofta talats om fler och bättre jobb, och det är svårt att neka till det. Det talas om *flexicurity*. Det finns som tidigare sagts många definitioner på det, men i grunden innebär det att vi ska ha en god rörlighet på arbetsmarknaden samtidigt som arbetstagarna ska känna en trygghet på arbetsmarknaden. Det är de grunder som har diskuterats.

Vi är inte emot de slutsatser som dras vid det här toppmötet. Däremot vill jag påminna statsministern om att de gånger statsrådet Littorin har varit här och diskuterat sysselsättningsfrågor har vi socialdemokrater anmält en avvikande mening med anledning av att vi inte ställer upp på den här regeringens arbetsmarknadspolitik och på det sätt man implementerar de här förslagen ifrån kommissionen.

Det var den kommentaren jag ville göra. Vi ställer upp på det här, men vi har anmält en avvikande mening när det gäller sysselsättningsfrågorna när Littorin har varit här.

Anf. 31 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Fru ordförande! Den sociala dimensionen i Lissabonstrategin är kolossalt viktig. Statsministern har redan berört frågan om migration men då kanske speciellt inom unionen. Jag skulle vilja tala om att Sverige bör vara pådrivande även i frågan om en reglerad arbetskraftsinvandring för tredjelandsmedborgare. Jag ser det som en viktig konkurrensfråga för Europa, och jag ser det även ur ett demografiskt perspektiv.

Men tanke på att hälften av USA:s invandring gäller kvalificerad arbetskraft ligger vi rätt dåligt till i Europa. Det är väl bara ca 15 procent som är kvalificerad arbetskraft. Jag skulle vilja höra hur statsministern ser på den konkurrens fördel som USA faktiskt har i det här läget.

Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Som jag tidigare påpekade har det tjänat Sverige väl i historien att människor som inte har kunnat ha sin försörjning i det här landet har kunnat lämna Sverige. Man har flytt fattigdom och funnit öppenhet i andra delar av världen. Det var en miljon svenska som lämnade landet under sent 1800-talet bland annat av det skälet. Senare när ekonomin förstärktes och Sverige hade bättre möjligheter har vi också kunnat välkomna människor från andra länder. De kom väldigt snabbt ut i den svenska produktionen och hade faktiskt högre sysselsättningsfrekvens än infödda svenskar.

Från 70-talet och framåt har vi delvis en annan erfarenhet. Därför tycker jag att det är väldigt viktigt att arbetslinjen alltid handlar om att se till att arbetsmarknaden fungerar så väl att människor som kommer från olika håll och själva har svårt att hävda sig möter en jobbskapande politik som ger dem plats på arbetsmarknaden. Vi har nu sett en kraftig ökning av sysselsättningen för utrikes födda, och glädjande nog också allt oftare inom jobb som personerna är utbildade för.

Det är viktigt att ha som grund för att sedan ställa sig frågan: Bör vi då inte, givet demografiska förändringar och utmaningar som finns, också öppna för arbetskraftsinvandring gentemot tredjeland? Det är Sveriges avsikt att förbereda sig för det.

Jag tycker, vilket jag också angav i ett tidigare svar, att det är förvånande att den diskussionen inte finns oftare i Europa. Det är alldeles för mycket en politisk utgångspunkt i hur man ska hindra migrationsflöden med synpunkten att det är illegal migration. Då säger vi hela tiden: Ja, vi ska ta er oro för illegal migration på allvar om ni tar vår utgångspunkt på allvar, nämligen att underlätta grunderna för legal migration och bättre få på plats en fungerande arbetsmarknad som är öppen för människor som vill komma och arbeta.

Det är en väldigt intressant diskussion. Jag tror att vårt svenska synsätt har ett brett stöd, åtminstone har det känts så i tidigare EU-nämndssamtal vi har haft, men det är alldeles för avvikande, om jag får uttrycka det så, jämfört med hur en del andra länder uttrycker det.

Låt mig tillägga en sak till ett tidigare svar som gäller detta med koldioxidutsläpp från länder som möjligen har fått tillåtelse att öka dem. En synpunkt som har framförts är: Är det så klokt givet att vi nu ska försöka sätt press på andra delar av Europa? Jag tror att utgångspunkten har varit att också försöka få med länder som annars skulle kunna bli motvilliga i Europa. Där kommer just detta att så fort man ska träffa internationella

överenskommelser går var och en hem till sig. Här var det viktigt att få med länder i östra Europa.

Det har varit mycket diskussion om vilket utgångspunktsår man ska ha. Det beror på att den omvandling som har varit i östra Europa i realiteten många gånger har stängt ned för miljön mycket skadlig produktion i industrier och uppvärmning. Det har varit brunkolseldning och allt möjligt, som nu ersätts av sådant som är mer miljöriktigt även om det inte är absolut perfekt klimatmässigt. Det har varit en utgångspunkt för hur man har resonerat. Några får därmed tillåtelse att öka något, och sedan hoppas alla att användningen av styrmedel och utsläppshandel också ska böja av dessa länder.

Jag vill ge Jacob Johnson rätt i att det kommer att vara en del som påpekar att om man gör det för generöst blir det också svårare att förhandla med länder som Indien och Kina.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Nu hinner vi inte fler frågor, utan det börjar bli dags att runda av det här sammanträdet. Det ska göras en sammanfattning så att vi vet vad riksdagen tycker om regeringens här avgivna ståndpunkt. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för densamma, men har noterat att Miljöpartiet och Vänsterpartiet har anmält avvikande mening och Socialdemokraterna i vissa delar antar jag. Jag vet att vice ordförande vill motivera.

Anf. 34 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Precis. Vi har avvikande mening från upplägget vid toppmötet. Vi tycker att det vore skam om inte statsministern tar upp den här viktiga frågan och begär ett förtydligande.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då vet vi det. Jag konstaterar som sagt att det likafullt är en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Jag önskar lycka till. Det gör vi alltid. Sedan brukar det gå till så att statsministern återkommer till riksdagen och berättar hur det gick. Delar av det får vi säkert se i tidningen, men tillfället i fråga om vad som hände i de frågor som har tagits upp nu ges på tisdag kl. 13.00, inte i kammaren som det brukar vara eftersom det inte är några sammanträden i kammaren. Det blir ett möte här i EU-nämnden som är öppet även för andra som vill komma och titta. På tisdag kl. 13.00 alltså.

Därmed vill jag tacka statsministern, finansministern, utrikesministern, medarbetare och övriga ledamöter för i dag, också ni andra som har kommit och ni som har tittat hemma eller var ni nu befinner er.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 14.31 på förslag av ordföranden att ajournera förhandlingarna till kl. 14.36.

2007/08:25

12 mars

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Välkomna tillbaka. Förhandlingarna återupptas. Stenograf ska vi ha men inte lika mycket intresserad allmänhet och tv-sändning.

Det ska vara ordnat. Då är vi alltså fortfarande på punkt 1, Europeiska rådet. Skälet till att vi gör så här är för att kunna behandla utrikesfrågorna med den diskretion de ibland kräver och med den frispråkighet som utrikesministern också brukar bjuda på. Den uppskattar vi här i nämnden. Det vet han.

Ge oss gärna lite sådant nu! För det finns papper som nämndens ledamöter har fått under dagen, och dagen har inte varit så himla lång. Så jag tror faktiskt inte att så många har läst dem. Medelhavspapperet har vi fått på tyska eller franska. Det har snabböversatts av kansliet. Mellanösternpapperet kommer nu, vilket innebär allra första gången under mina ögon. Berätta då! Vi börjar där.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Jag ska försöka göra det. Låt mig börja med det som utrikesministrarna faktiskt ska ägna sig åt på det här mötet. Det är en middagsdiskussion i morgon kväll om Afghanistan. Jag tror att jag nämnde det när jag var här i fredags. Gjorde jag det? Då antog vi ju slutsatserna.

Det är väldigt länge sedan – jag kan inte påminna mig alls, om jag ska vara alldeles ärlig – som vi hade en mer djupgående diskussion om utvecklingen i Afghanistan och om vad möjligtvis EU kunde göra i detta sammanhang. Så vi kommer att ha den relativt fria diskussionen. Det kommer inte att leda till några slutsatser i formell mening mer än dem som vi kom med i måndags.

Men värt att notera är att FN nu har utsett Kai Eide till sin särskilde representant. Förhoppningsvis kan han få en starkare roll när det gäller koordineringen av de samlade insatserna. Han har ju varit nyckelpersonen i det gemensamma nordiska arbete som vi har bedrivit sedan några månader tillbaka om Afghanistan. Det är en man med betydande erfarenhet, så vi ska försöka ge honom allt det stöd vi får.

Sedan finns det väl anledning att fokusera på förberedelserna, diskussionen inför det Natotoppmöte som äger rum i Bukarest den 2 och 3 april, om jag inte missminner mig. I Afghanistaniskussionen där finns både statsministern, försvarsministern, undertecknad, FN:s generalsekreterare, och några andra också, ska jag säga för ordningens skull. Det blir en mycket bred diskussion, väl utanför Natokretsen, om situationen i Afghanistan. Där blir kanske tyngdpunkten av naturliga skäl mer på säkerhetssituationen.

Sedan kommer ett stort möte i Paris i juni som kommer att fokusera mer på de ekonomiska aspekterna. Men det är upptakten till alla dessa möten som det handlar om.

Fokus blir säkert också på den polismission som EU har i Afghanistan. Det tror jag är alldeles riktigt. Det handlar om att försöka att stärka

den egna afghanska kapaciteten. Utbildningen av polis och övriga säkerhetskrafter är väldigt viktig. Där har vi, om jag inte missminner mig, 200 man. Den är inte fullt operativ, men blir fullt operativ inom kort. Det kommer säkert förslag på att utöka den. Det är väl alldeles utomordentligt i princip. Sedan är det problem att faktiskt rekrytera folk dit.

Jag tittar i mina fuskklappar som jag beställde fram. Jag frågade: Vad har Sverige? Det borde jag veta, men det visste jag inte. Vi har haft problem med att rekrytera. Vi kommer att ha två poliser där inom en månad, och fem till sommaren. Så vi har ett icke alltför imponerande men dock bidrag. Såvitt jag förstår går det tillbaka framför allt på rekryteringsproblemen. Det gäller generellt när det är sådana här polismissioner. Men det är klart att Afghanistan är ett relativt tufft ställe.

Detta om Afghanistan. Jag kan fortsätta med de andra med en gång, så vi buntar ihop det.

Medelhavsunionen hade jag inte tänkt säga så mycket om, men det kan jag gärna göra. Det har varit en följetong icke alldeles utan underhållningsinslag sedan förslaget lanserades, mitt i valrörelsen egentligen, av sedermera franske presidenten Sarkozy. Icke minst har det varit föremål för betydande gnissel mellan Paris och Berlin.

Det som nu har kommit ut ur detta är en kompromiss från ett möte i Hannover nyligen där vi har fått en text på både tyska och franska om vad de länderna är överens om. Det innebär inte att detta är Guds sista ord i sammanhanget. Men det är en text och en uppläggning som vi inte har anledning att ha någon avgörande invändning emot. Detta är egentligen att man ger Barcelonaprocessen ett annat namn, som är bättre i och för sig. Barcelonaprocess, vad är det för något? Nu kommer det att heta Unionen av Medelhavsländer.

Det ska tillfogas ett sekretariat. Det är väl bra det också. En del återstående frågor finns vad gäller finansieringen av det sekretariatet. Det kan säkert bli gnäll. Det blir statsministrarna som får ägna en viss tid åt finansiering av det. I övrigt tror jag inte att det finns anledning att ha några synpunkter på detta. Det har varit en rätt omfattande process, framför allt mellan Frankrike och ett antal andra länder.

Vårt fokus ligger självfallet i hela denna diskussion på att skapa ett utrymme så att vi kan utveckla Östersjösamarbetet och den nordliga dimensionen. Det är klart att mycket av det vi gör uppe i Östersjöregionen och strävar efter att göra har varit lite av en modell som har återopats i diskussionen om Medelhavsunionen.

Men vi är också angelägna om att det som görs nere i den regionen är något som är öppet för oss. Det är inte bara exklusivt för dem, på samma sätt som vi vill engagera EU i dess helhet i arbetet här inom Östersjöområdet. Det är ju en central del i den Östersjöstrategi som vi förbereder inför det svenska ordförandeskapet.

Sedan över till Mellersta östern. Det blir mer formellt i den meningen att här tror jag att det blir slutsatser. Det är i alla fall meningen som det nu ser ut. Vi hade en diskussion om detta i all korthet på utrikesministrarnas lunch i måndags. Vi hade ingen konkret slutsats vad det gäller om det skulle vara formella slutsatser. Det var kanske lite delade meningar om detta, skulle jag kunna föreställa mig. Men när jag lämnade Bryssel var det sista samtal jag hade att jag sade att jag tyckte att vi skulle göra någonting, försiktigt hållet men i alla fall någonting.

Nu föreligger en text, ett förslag från ordförandeskapet. Det har nämndens ledamöter icke hunnit läsa, eller alla. Det har jag all förståelse för. Det är knappast att jag har hunnit göra det heller. Detta är en text som har kommit i sista stund. Jag tror inte att det finns några invändningar från vår sida mot den, men det kommer i alla fall att vara en hel del fram och tillbaka innan vi enar oss om detta.

Varför en massa fram och tillbaka? Jo, det är ett väldigt känsligt läge just för ögonblicket. Det behöver jag knappast påpeka speciellt. Om jag går tillbaka några veckor – vi diskuterade detta lite i fredags – var det en väldig upptrappning av våldet, framför allt i Gaza, både vad gäller raketattackerna och sedan de israeliska insatserna. Detta var något som egentligen inte låg i någons intresse. Även om inte någon uttalade det fanns det ett intresse av att på ett eller annat sätt komma ur den situationen, också från Hamas sida, och från den israeliska sidan. Det här var inget som Israel vann några stora applåder för runt om i världen, om jag uttrycker saken med den allra största försiktighet.

Det har förekommit – jag tror att vi diskuterade det eller antydde det i alla fall – olika kontakter och medlingsförsök, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Det har i alla fall lett till att våldsnivån har gått ned högst avsevärt. Det var tydligen en kassamraket i dag, var det någon som sade till mig. Det vet jag inte, och det är inte särskilt bra. I övrigt har det skett en mycket påtaglig nedtrappning av våldsaktiviteten från bägge sidor. Det är alldeles utomordentligt.

Men det är synnerligen känslig materia i olika sammanhang vad gäller de här kontakterna och vad de då kan leda till.

Om ni tittar på texten, som ni har eller inte har, vill jag bara påpeka några saker som kommer att bli föremål för diskussion. Det står en formulering på s. 2: *Dissolution should be based on a mutual suspension of military activities*. Det där verkar relativt harmlöst, kan man tycka, men bakom detta ryms åtskilligt.

Jag har i offentliga uttalanden tidigare efterlyst någon form av vapenvila. Jag vill inte använda uttrycket vapenvila, av den enkla anledningen att det implicerar att till exempel Hamas eller Islamic Jihad är formella parter eller statssubjekt – vapenvila ingår man mellan arméer – utan jag har sagt ”någon form av”.

Det som det har talats om i interna sammanhang är formuleringen *suspension for suspension*, det vill säga att ömsesidigt blir det bara så att man upphör utan att det finns några formella avtal. Här är det *mutual suspension of military activities*. Jag har ingen aning om vad som kommer att bli slutformuleringen här. Det kanske inte heller är jordens viktigaste sak. Det viktigaste är att man rör sig framåt i den riktningen.

Sedan kommer det säkert att bli lite diskussioner om valörerna fram och tillbaka, hur det ska kalibreras. Men inte heller detta tycker jag är någonting som nödvändigtvis är så betydelsefullt. I det här utkastet finns alla de viktiga elementen från svensk sida, att det är nödvändigt med snabba framgångar och synliga framgångar i situationen på marken för att ge stöd till den politiska processen – *roadmap obligations*. Vi säger att vi är mycket störda över det vi har sett på bosättningspolitiksidan alldeles nyligen, liksom vi upprepar vår ståndpunkt vad gäller bosättningspolitiken i övrigt, och sedan den humanitära situationen, *un-*

sustainable, i Gaza och kräver öppning av de olika gränsövergångarna till Gaza.

Det kan ju nämnas – jag kanske skulle ha nämnt det – att i en sådan här *suspension for suspension*, eller kalla det vad ni vill, om det skulle fungera, finns ju gränsöppningarna också som en av de saker som man talar om. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Jag kan inte säga att den här texten kommer att bli på ett visst sätt. Möjligen kommer den att bli, vilket jag har hört att ett land har framfört och vilket jag skulle ha en viss sympati för, lite stramare och lite kortare. Vi har en tendens att skriva väldigt långa texter i EU där vi ska ha med alla ståndpunkter. Alla länder ska ha med allting de någonsin har sagt om Mellersta östern. Säger man ständigt allting blir effekten i grunden ingenting. Då är det bättre att man koncentrerar sig och är lite striktare.

I stället för att fokusera oss vid texten kanske vi kan fokusera oss på ståndpunkter. Men jag tycker nog, som sagt, att alla de rimliga ståndpunkter som vi står för finns återspeglade i textutkastet.

Anf. 38 FREDRICK FEDERLEY (c):

Tack så mycket, utrikesministern, för redogörelsen. Jag har inte sett den här typen av papper tidigare, så jag hoppas att du har overseende om jag ställer frågor som må framstå som naiva i sammanhanget och att du i så fall korregerar mig.

I den här texten känns det som en väldigt idealistisk syn på det internationella samfundets roll att kunna agera. Det är primärt staterna som nämns. Det känns som att om ni nu lägger ned pickadollerna blir det hyggligt, snällt och trevligt. Men vi vet att de stora problemen på båda sidor, eller på alla sidor ska vi väl säga, eftersom det inte är någon reguljär tvåfrontskonflikt som pågår, är att civilbefolkningen är beväpnad, att södra Libanon egentligen är ockuperat av någonting som är ett parti och så vidare. Jag tycker att det framgår ganska tydligt, framför allt den oerhört tydliga kritik man skulle kunna ha av Hizbullahs ockupation av södra Libanon, där man underkänner internationell rätt och statsbildningen Libanon och ifrågasätter att den libanesiska statens armé upprätthåller sitt territorium, vilket är ett av grundkraven för att vi ska erkänna stater.

Det vore också intressant att höra om utrikesministern i förlängningen av detta – återigen till våra vänner i Turkiet – har uppfattat samma signal som jag, att man höll en väldigt tystnad gentemot Israel när det kom till preventivt försvar, alltså att kunna försvara sig preventivt, efter att man själv upphörde med det militära arbetet mot PKK i norra Irak. Jag har uppfattat sådana signaler att man innan var väldigt tyst i kritiken av Israel, men så fort man var färdig med de senaste operationerna i norra Irak har man tystnat. Det är i så fall en ganska anmärkningsvärd förändring, om det stämmer.

Jag undrar också om du har någon syn på det senaste uttalandet som kom från Hamas efter den vedervärdiga bomben i Jerusalem, där man säger att man inte ännu vill ta på sig äran av detta dåd. Frågan är om det är den part som är värd att diskutera. Det vore skönt att höra regeringens hållning där. Annars har jag inga frågor.

2007/08:25

12 mars

Anf. 39 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Tack så mycket för föredragningen. Vi hade uppe den här frågan också i fredags. När man ser på den här texten är det inte så mycket som är nytt, utan mycket av det känner man igen. Det här kanske inte är lösningen på konflikten i Mellanöstern, naturligtvis, utan det finns väldigt mycket underliggande saker.

Det som man återigen slås av – vi har haft uppe det här – är att man, vilket man ska göra, fördömer våld och fördömer terroristattacker, men man vill aldrig fördöma någonting som Israel gör. I den konflikt som nu har trappats upp väljer också Israel att vilja bygga nya bosättningar.

Jag tycker att det är oerhört viktigt när man har två parter – det kanske är fler än två parter – som ska sitta ned och försöka komma till en fredsuppgörelse att man ser att den ena parten är starkare än den andra. Det handlar också om att det är viktigt att vi från EU:s sida, om vi ska stärka vår roll i konflikten i Mellanöstern, ser båda sidorna. När det är Israel är man *deeply concerned*, vilket är bra, men på något vis skulle man någon gång ibland också kunna fördöma det som Israel gör.

Den andra frågan som jag har gäller det som Fredrick Federley slutade med, en eventuell dialog också med Hamas. Jag kan förstå att man kanske inte ska ha det på officiell nivå, men jag tror att om man, som man har sagt, måste stärka Palestina som en stat är det viktigt att man har en dialog med alla parterna i den här konflikten. Nu har man en fredsuppgörelse där Palestina representeras av president Mahmud Abbas, och på något vis är ändå Palestina uppdelat. Jag tror att det är viktigt. Jag förstår att man inte kan ha det officiellt, men finns det ändå diskussioner om att man måste ha en dialog med Hamas också även om det kanske är mer under bordet?

Anf. 40 JACOB JOHNSON (v):

Även om det finns positiva saker i det här uttalandet, deklarationen till exempel och konstaterandet att EU anser att bosättningarna på palestinskt territorium är illegala, anser inte jag att det är tillräckligt balanserat utifrån det huvudansvar som den israeliska staten har för den här konflikten. Därför vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Noteras.

Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fredrick Federley tycker att det här återspeglar en lite för idealistisk syn på världen. Det där att ha en idealistisk syn på världen är en svensk utrikespolitisk specialitet, så kanske inte just vi ska anföra för mycket. Men jag kan hålla med – mycket av sådana här utrikespolitiska texter tenderar att få den karaktären att vi uttalar oss för det goda och är starkt skeptiska mot det onda, och så förväntar vi oss att världen rättar sig efter detta. Så är det lite grann. Jag tror att det är ofrånkomligt. Vi kan ironisera över det, men det är lite så det fungerar. Jag tycker inte att texten är så farlig.

Däremot finns det väldigt mycket i hela Mellersta östernbilden som det här inte tar upp. Jag anför detta ibland i de diskussioner som vi har inom EU, det där med att vi ska lösa Mellersta östernproblemen varje

månad med texter. Hade det varit så att vi hade löst Mellersta östernproblemen med våra texter varje måndag hade de varit lösta för länge sedan. Vi ägnar en väldig massa energi åt att processa texter, och då kanske vi skulle koncentrera oss lite mer på vad som är aktuellt just nu och någonting.

Då kan man säga: Det borde vi göra nu. Ja, Libanontexten har lite av den karaktären. Det här tar ju inte alls upp Hizbullah och södra Libanon – alldeles riktigt. Den konkreta saken nu är val av president, som de har uppskjutit för sjuttonde gången. Det är klart att det hotar stabiliteten. Nu går det upp mot Arabförbundets toppmöte i Damaskus. Kan det gå att lösa ur detta? Det är fokus här, den aktuella frågan, inte det andra.

Det innebär inte att det inte finns andra texter som tar upp detta. Samma sak kan man säga om mycket i övrigt vad gäller det Jacob Johnson sade, att mycket blir intäckt av tidigare texter. Jag tycker dock att det här är relativt balanserat. Här tas upp det konkreta, det vill säga våldsutvecklingen just nu. Det tas upp nya utannonseringar vad gäller bosättningen. Det är den akuta humanitära situationen och vikten av att öppna Gaza. Sedan är det de här formuleringarna, som jag noterade flyter fram och tillbaka, om *suspension for suspension*, eller någonting i den stilen.

Magdalena Streiffert frågade angående en dialog med Hamas. >>>

Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<Det finns också andra som talar med alla, och vi talar med dem som talar med alla. Det är lite så sådant här går till. Men lite ingår det i spelets natur att visserligen talar alla med alla, men alla förnekar att de talar med alla. Annars skulle man hamna i en situation där det hela faller samman, antingen på den palestinska sidan eller på den israeliska sidan. På den palestinska sidan och på den israeliska sidan finns djupa meningsmotsättningar just nu.

Jag noterade att när president Abbas var i Amman häromdagen sade han: Det här går riktigt bra, men det finns en person i det israeliska etablissemanget som mest motarbetar allting och vill bli av med mig på något sätt. Han syftade uppenbarligen på försvarsminister Barak. Det visar hur känsligt läget är.

Det är också därför som jag tror att jag nog skulle verka för att man håller den här texten rätt minimalistisk. Jag tror att vi är i ett läge där det är bättre att man talar utan att prata, höll jag på att säga – vad det nu innebär – att man faktiskt för diskreta samtal snarare än att ägna sig åt kommunikéer. Jag är inte helt övertygad om att vi kan åstadkomma så mycket med kommunikéer. Men om vi säger någonting ska vi säga de här elementen, för jag tycker att de i huvudsak är bra och fångar in vad vi i allt väsentligt tycker i den här kretsen.

Anf. 43 MAX ANDERSSON (mp):

Jag får erkänna att jag inte riktigt hängde med i redogörelsen för hur alla talar med alla men förnekar att de talar med alla. Det låter i alla fall som om utrikesministern har koll, och det var säkert det som var avsikten.

Jag vill i alla fall hålla med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna om att den här texten inte är tillräckligt balanserad. Men det är långt ifrån den värsta text som man har sett, och det finns en positiv utveckling i något mindre obalans. Det är i sig bra. Jag vill bara skicka med utrikes-

ministern att om han kan göra den mindre obalanserad är det förstås väldigt bra.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag väljer ändå att uppfatta det som en klar risk för avvikande mening från mp, eller? Det kanske inte behövs?

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag vill påpeka att regeringen som princip alltid är för mindre obalanserade texter och mer balanserade texter.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Det är nog en majoritet av nämnden också.

Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp):

Jag försöker vara försiktig med att lägga in avvikande meningar. Det kan säkert komma en sådan längre fram, men inte just nu.

Anf. 48 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Jag kan hålla med Max Anderssons resonemang om balans och obalans. Samtidigt är det betydligt bättre än tidigare.

När det gäller dialogen med Hamas förstår också jag att det kan vara problem med att kringgå Abbas – som jag förstod ditt svar. Det är viktigt. Jag har ändå sagt att man måste stärka den palestinska enigheten. Då kanske EU:s roll ska vara att försöka få president Abbas och Hamas att ha en dialog. Det är oerhört viktigt.

Anf. 49 LEIF PAGROTSKY (s):

Fru ordförande! Jag tänkte ta upp en helt annan fråga. Jag önskar bryta Mellanösterndebatten. Det gäller det utrikesministern informeras oss om angående Barcelonaprocessen.

Det var en klok observation utrikesministern gjorde att värna att processen fortsätter som en angelägenhet för hela EU. Det namnbyte som utrikesministern beskrev avspeglar inte att det i stället flyttar till att bli en sydeuropeisk regional fråga där vårt engagemang stängs ute och vi inte förväntas delta på ett aktivt sätt. Det vore farligt för hela EU-tankens att de i Sydeuropa inte ska behöva bry sig om samarbetet runt Östersjön och vi häruppe inte ska lägga oss i vad som sker i det för oss viktiga Medelhavsområdet – en regionalisering av EU. När jag läser den text som ligger utdelad här blir jag orolig att utrikesministerns oro kanske är väl befogad.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det finns en inofficiell översättning som kansliet har gjort.

Anf. 51 LEIF PAGROTSKY (s):

Sakfrågan är densamma. Konflikten mellan Tyskland och Frankrike har handlat om att Frankrike vill göra det här till en egen angelägenhet under ledning av den franske presidenten så att han kan samla sina trupper runt Medelhavet med plym på huvudet. Jag tror att det är farligt. Jag

tycker inte att vi ska bara vara uppmärksamma och rädda för det, utan jag tycker också att vi ska göra vad vi kan för att stoppa det.

Barcelonaprocessen är en angelägenhet för hela EU. Om någon annan vill göra något annat, till exempel Nordiska rådet, kan de göra det. Men att ersätta det vi redan håller på med med det andra, så länge man inte riktigt vet vad det blir, ska Sverige motsätta sig. Att Tyskland på något vis har blivit övertalat med argument som vi andra inte har fått se ska inte räcka för vårt ställningstagande.

Jag har jobbat med Barcelonaprocessen i åtta år. Min minnesbild, om jag får delge den, är att länderna i söder alltid var emot. Det var de som skulle bli utsatta för gränshandel. Det var de som skulle bli tvingade till samarbete med grannar som de egentligen ville hålla långt borta, medan vi här uppe i norr drev på samarbetet och de i söder sade att det kan bli lätt för oss som är så långt borta och inte blir berörda.

Dessutom är jag orolig för att den förändring som ligger i korten kan innebära en broms på processen – inte framsteg.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag börjar med Magdalena Streijffert. Det var mer diskussion om vad som kan sägas via kontakter som pågår. Jag tror i och för sig att man inte ska säga så mycket. De kontakter som pågår förs inte av oss, och ska inte föras av oss. Vi är per definition för en palestinsk försoningsprocess. Vi är per definition för ett upphörande av våldshandlingar. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Vi tittar på resultatet.

Jag har lyssnat på vad nämnden har sagt vad gäller inriktningen på arbetet. Jag tror att vi ligger ungefär i samma härad i dessa frågor.

Så till Barcelonaprocessen. Jag tror att Leif Pagrotsky och jag har samma grundinställning. Vi tolkar papperet som att det vi har kommit fram till efter betydande tumult är vad vi kan kalla Turbo-Barcelona. Det är i grunden samma sak. Det ska tillkomma ett sekretariat. Såvitt jag förstår har det tidigare varit betydande diskussioner inom Barcelonaprocessen om det ska vara möjligt att åstadkomma ett sekretariat. Vi har varit för detta, men det har stupat på en lång rad andra omständigheter, bland annat finansiering. De frågorna är ännu inte lösta. Man har här ett åtagande om ett toppmöte vartannat år. Såvitt jag förstår har det varit ett toppmöte i Barcelonaprocessen en gång. Det är väl vi i och för sig för, om det är möjligt. Sedan vet jag själv att det har sina sidor att pressa in alla dessa toppmöten i kalendern. Men jag uppfattar det som en förstärkning av Barcelonaprocessen.

Grundinställningen är densamma, det vill säga att Medelhavssamarbetet angår oss alla. Vi vill engagera alla i Östersjösamarbetet, men det ligger i sakens natur att länder som är närmare är kanske lite mer aktiva i de konkreta projekten. Det här ska vara projektorienterat. Projekten kan vara Italien, Libyen – för att ta något exempel. På samma sätt kan vi i norr diskutera en elkabel mellan Sverige och Litauen. Då är det inte säkert att Portugal är engagerat i det. Det är inte säkert att vi är engagerade i varje detalj i projekt där nere. Det övergripande politiska ska vara gemensamt ansvarstagande i samtliga europeiska områdena. Jag tror inte att det är några delade meningar om detta. Även om man kanske inte ska säga det för högt just i Paris, ser vi det som ett Barcelonaprocessen forts-

2007/08:25

12 mars

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Vi gör så här i Medelhavsfrågan. Den är berörd i sak även av statsministern. Vi ska inte formellt samråda på djupet om en middagsdiskussion. Tekniskt kommer vi att tacka för informationen efter att alla har fått fråga vad de vill – naturligtvis. Det är inte ett beslutsförfarande sedan.

Anf. 54 MAX ANDERSSON (mp):

Jag tänkte ställa en fråga om en annan middagsdiskussion, nämligen den om Afghanistan. Jag undrar om utrikesministern kommer att lyfta upp frågan om den kraftigt ökade narkotikaproduktionen i Afghanistan vid det här tillfället.

Anf. 55 HILLEVI LARSSON (s):

När man ser i backspegeln hur man har förhållit sig till Hamas efter att partiet har blivit valt har det varit destruktivt för fredsprocessen. Utfrysningen, som även har kopplats ihop med ekonomiskt bistånd, har lett till ännu värre utarmning. Man ska se detta även utifrån att det faktiskt finns olika grenar av Hamas. Det finns olika åsikter inom Hamas om vilken väg man ska gå. Det är verkligen av stor vikt att förstärka den gren som ändå är lite vettigare än den militanta mer radikala grenen. Jag tror att det inför framtiden kan förvärpa konflikten. Mycket bygger på att Hamas samarbetar för att få slut på inbördeskriget i Palestina. Genom att frysa ut dem är jag rädd att man vidgar konflikten. Ytterst vill vi ha demokratiska val. Då måste vi se risken att sådana partier faktiskt kan bli valda. Det bästa sättet att undvika det är att lösa konflikten. Det här är ändå ett tecken på desperation hos befolkningen att man över huvud taget röstar på sådana partier. Det är viktigt att inte frysa ut dem. De är en maktfaktor, och de har en stor betydelse för hela fredsprocessen.

Anf. 56 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I denna del vill jag säga att det är en liten myt att ingen talar med Hamas. Det är rätt många som talar med Hamas, även om vi inte gör det. Det är inte så att de är helt isolerade. De är Egypten, Saudiarabien, Syrien och Indonesien. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Detta har hitintills inte lett till så förfärligt mycket. Det är snarare så att vårt intryck är att de mer militanta grenarna i Hamas har successivt förstärkts.

Samtidigt ska jag säga, som svar på Fredrick Federleys antydning, vad gäller bombattentatet mot den judiska skolan i Jerusalem, att det inte verkar som att israelerna knyter det till Hamas. Om de hade knutit detta till Hamas hade vi sett att de hade slagit till mot något associerat med Hamas i Gaza. Det har inte skett. Det tyder jag som att de inte ser någon koppling. Hamas gjorde ett antal uttalanden i sammanhanget som var minst sagt förfärliga. Men det verkar inte som om israelerna ser någon organisatorisk koppling.

Det gäller också raketbeskjutningen. Delar av detta var Hamas under ett visst skede, men det har till stor del varit Islamic Jihad. Nu grundar

jag mig på information som av lätt insedda skäl måste vara relativt osäker. Det är något som inte så många vet något om. Även när israelerna säger att de vet är det inte säkert att de faktiskt vet.

2007/08:25

12 mars

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi har säkert anledning att återkomma till de flesta frågorna.

Vi tar Afghanistan också.

Anf. 58 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Förlåt! Jag glömde.

Svaret på frågan är entydigt ja. Jag brukar ta upp det varje gång vi har en Afghanistandiskussion. Det är egentligen två problem. Det finns många problem, men det är två problem som är alldeles avgörande. Det ena är hur vi ska komma till rätta med narkotikasituationen. Det andra är vad som inträffar i de pakistanska gränsområdena. Kan vi inte på ett eller annat sätt klara de två blir allt annat oerhört svårt. Samtidigt är det inte alldeles lätt att klara de två, men det är viktigt att fokusera på bägge. Jag kommer absolut att ta upp dem.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen vad gäller Afghanistan. Frågan har vi berört tidigare med statsministern. Ungefär detsamma är det vad gäller Medelhavsfrågan. Den är tidigare beslutad, och vi får nu information inför en middagsdiskussion av utrikesministern i den frågan.

Anf. 60 Utrikesminister CARL BILDT (m):

För ordningens skull vill jag nämna att ett av de problem som vi har, som vi i de nordiska länderna har aktualiserat och försöker få en praktisk lösning på, jag vill inte påstå att vi har någon sådan, är att man får en dialog om en bättre praktisk samordning mellan EU och Nato. På grund av Cypernkonflikten och spänningarna där är det svårt för de två organisationerna att formellt tala med varandra. Det ställer till en del problem på marken. Det kan vara informationsutbyte eller konkret koordinering, antingen i Afghanistan eller i Kosovo. Där har vi, det vill säga Norge, Sverige och Finland, sagt ifrån att det måste på ett eller annat sätt förbättras. Vi hoppas att vi kan få en utveckling när det gäller Cypernkonflikten efter valen där som gör att vi går mot ett avspänt läge, ett mindre spänt läge, som gör att samtalsrelationen mellan de två organisationerna kan fungera något bättre.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Därmed tackar vi för informationen i Medelhavsfrågan.

Vad gäller Mellanöstern ska vi fatta ett något skarpare beslut. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Där noterar jag dock avvikande mening från v, men inte mp.

Notera att det utdelade papperet om Mellanöstern är hemligt. Vi kan redan nu samla in det.

Vi skiljs snart åt. Det här är slutet på samrådet inför rådet, om inte utrikesministern vill säga något annat. Nej. Skulle det dimpa ned något

2007/08:25
12 mars

alldeles nytt och oväntat skickar ni över det som vanligt. Vi har säkert
anledning att återkomma.

Då tackar vi utrikesministern.

1 § Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	6
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 6 FREDRICK FEDERLEY (c)	7
Anf. 7 CARL B HAMILTON (fp)	8
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 9 CARL B HAMILTON (fp)	8
Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	8
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 12 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	11
Anf. 13 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	11
Anf. 14 JACOB JOHNSON (v)	12
Anf. 15 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	14
Anf. 18 SONIA KARLSSON (s)	16
Anf. 19 BJÖRN HAMILTON (m)	16
Anf. 20 FREDRICK FEDERLEY (c)	17
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	17
Anf. 22 CHRISTER WINBÄCK (fp).....	19
Anf. 23 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	19
Anf. 24 JACOB JOHNSON (v)	20
Anf. 25 ULF HOLM (mp).....	20
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	21
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m).....	22
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 30 LARS LILJA (s).....	23
Anf. 31 MARIE WEIBULL KORNIAS (m).....	24
Anf. 32 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	24
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 34 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	25
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 38 FREDRICK FEDERLEY (c)	29
Anf. 39 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	30
Anf. 40 JACOB JOHNSON (v)	30
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (m)	31
Anf. 43 MAX ANDERSSON (mp).....	32
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m)	32
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp).....	32

2007/08:25
12 mars

Anf. 48	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	32
Anf. 49	LEIF PAGROTSKY (s)	32
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 51	LEIF PAGROTSKY (s)	33
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (m)	33
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 54	MAX ANDERSSON (mp)	34
Anf. 55	HILLEVI LARSSON (s)	34
Anf. 56	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 58	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 60	Utrikesminister CARL BILDT (m)	35
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	36